

О К Т А Рафинерија на нафта
Акционерско друштво

Бр. 01-2152

11.04.2014 год.

Скопје 1

**ОКТА Рафинерија на нафта
Акционерско друштво – Скопје**

Годишен извештај,

Финансиски извештаи и

Годишна сметка

за годината што завршува на 31 декември 2013 година

**ОКТА Рафинерија на нафта
Акционерско друштво – Скопје**

Годишен извештај

за годината што завршува на 31 декември 2013 година

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ОКТА АД СКОПЈЕ ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШИ НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

Клучни достигнувања

Во 2013 оперативната добивка се подобри за 387 милиони МКД (или 6.3 милиони евра) споредено со 2012.

Во текот на 2013 година, ОКТА АД Скопје (во понатамошниот текст "Друштвото") го стабилизираше својот удел на домашниот пазар, посебно во одредени клучни сегменти на пазарот. Одржуваше релативно добар дел од пазарот на Косово и значително ја зголеми профитабилноста на своите извозни активности. Во исто време, ОКТА постигна значајно намалување на оперативните трошоци како во производите трошоци така и во транспортот на вработените. Подобрувањата во работниот капитал, вклучувајќи го и управувањето на залихите, придонесе за подобрување на приливот и одливот на паричните средства.

Работењето на Друштвото

И покрај тоа што годината започна со негативните маржи, работењето постепено се подобруваше водејќи кон профитабилност во втората половина од годината.

Компанијата во текот на 2013 година навлезе во значителни оперативни и организациски реструктурирања кои меѓу другото вклучуваа: преиспитување на комерцијалните договори и воведување на нови пофлексибилни договори; подобрување на ефикасноста преку превземање на поголем број на мерки како што е реструктурирање на вработените и нивно ангажирање во проекти за подобрување на работењето; прилагодување на организациската структура кон промените на потребите на пазарот; зголемување на ефикасноста со спроведување на детален проект за намалување на трошоците; подобрување на контролата и протоколот на информации.

Пазарна средина

2013 беше уште една година во која ОКТА ги спроведуваше своите секојдневни активности во релативно променлива средина.

Првиот фактор кој влијаеше врз работењето на Друштвото беа условите на меѓународниот пазар во сегментот на рафинирање, кои беа проследени со високи негативни хидроскиминг маржи на глобално ниво. Постојното јакнење на цените на суровата нафта од типот Brent како резултат на зголемената побарувачка на нафта од страна на земјите во развој и релативно ниското снабдување на нашиот регион од земјите произведувачи на нафта. Од друга страна, цените на рафинираните производи беа одржувани на многу ниско ниво, како резултат на ниската индустриска побарувачка во Европа, зголемената понуда од рафинериите во Русија и областа на заливот, како и затворањето на американскиот пазар за извоз од Европа. Релативно стариот дизајн на рафинеријата ОКТА го зголемува влијанието на негативните рафинериски маржи, придонесувајќи кон одлуката да се прекинат рафинериските делувања во Јануари 2013.

Вториот фактор кој што влијаеше негативно на комерцијалниот учинок беше дополнителното зголемување на опортунистичката увозна конкуренција. Увозот на нафтените деривати беше целосно либерализиран уште од 2011 година. Под услови на моменталната законска рамка, многу е лесно за еден субјект да добие дозвола за увоз на нафтени деривати, со минимални барања за капацитет на складирање, минимални безбедносни барања и ограничена контрола на увозот, истовремено и во однос на квантитетот и и во однос на квалитетот. Ова резултираше со жестока конкурентска цена на локалниот големопродажен пазар и создаде конкурентска неповолност за ОКТА, која одржуваше значителен капацитет на залихи за да обезбеди непрекинато снабдување на нејзините коминтенти и да е целосно и постојано во согласност со најстрогите стандарди и спецификации.

Третиот фактор беше зголемената конкуренција во снабдувањето на пазарот на Косово, која доаѓа од Србија и Албанија. Подобрувањата во логистичката инфраструктура во Албанија и отстранувањето на административните бариери со Србија резултираше со намалување на трошоците за донесување на

нафтени производи на пазарот во Косово од овие дестинации. Во исто време, вишокот на мазут и бензин во Србија придонесе овие производи брзо да си овозможат пристап до околните пазари, вклучувајќи ги јужните соседи на Србија.

Компаниска перспектива за 2014

Оперативниот план за 2014 со оперативните цели е да се подобри понатаму деловниот учинок. Главниот фокус се очекува да биде на:

- фокусирање на зголемувањето на уделот на пазарот;
- целосно имплементирање на скорешниот ажуриран модел на логистика;
- завршување на организациската трансформација;
- зголемување на одржливоста со работењето на друштвото (ЕБИТДА, капитал и сл.);
- намалување на идните трошоци со цел да се зголеми конкурентноста;
- надградување на инсталациите на Друштвото, ИТ и комуникациите преку своите целни инвестициски програми;
- одржување на флексибилноста во снабдувањето на Друштвото.

Останати слични информации

Во текот на 2013 ОКТА:

- Паузира со својата инвестициона политика со цел да го подобри паричниот тек;
- Не откупи ниту една од своите акции;
- Немаше средства кои не беа вклучени со Билансот на состојба;
- Немаше значајни активности во областа на истражувањето и развојот;
- Не распредели дивиденда;
- Пристапи кон трансакции со заинтересирани страни како што е презентирано во забелешка 26 од годишниот финасиски извештај, трансакции со поврзани субјекти;
- Го користи својот паричниот тек од оперативни активности како извор на своите средства;
- Нема никаков долгорочен долг поради што не се применува политика која ги поврзува долгорочниот долг и основниот капитал;
- Ја следеше својата политика за управување со ризик како што е наведено во забелешка 3 од значајните сметководствени политики опишани во Финансискиот извештај и не се соочи со значајни проблеми.
- Ги исплати своите три извршни членови на Одборот на директори со износ на бруто плати од 6.555.414 MKD и други надоместоци од 2.002.719 MKD. Исто така ги исплати своите шест не-извршни членови на одборот на директори во износ од 979.598 MKD како надоместок за исплата и износ од 1.104.365 MKD како други надоместоци (хотелско сместување, авионски билети итн.). Поради доверливи причини бројот на секој член не се открива тука но достапни се за секој акционер по нивно барање.

Главен извршен директор

Виктор Папакопостантин

Handwritten signatures and initials at the bottom of the page.

**ОКТА Рафинерија на нафта
Акционерско друштво – Скопје**

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на 31 декември 2013 година**

Содржина

Страна

Извештај на независниот ревизор	1-2
Извештај за сеопфатна добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промени во главнината	5
Извештај за парични текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7 - 41

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

**До Одборот на Директори и Акционерите на
ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје**

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје (“Друштвото”), кои што го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2013 година, како и извештајот за сеопфатната добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Основа за мислење со резерва

Според одредбите од Договорот за купопродажба и концесија од 8 мај 1999 година склучен помеѓу ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А. (матичната компанија на ОКТА Рафинерија на Нафта Акционерско - Скопје) и Владата на Република Македонија, Друштвото има евидентирано побарувања за периодот од 2000 до 2004 година во износ од МКД 769.497.000 кои се однесуваат на периодот пред преземањето. Ние не добивме доволно соодветни информации врз основа на кои би можеле да оцениме дали Друштвото ќе биде во можност целосно да го поврати износот од МКД 769.497.000. Нашиот извештај на финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2012 имаше квалификувано мислење соодветно.

Мислење

Според наше мислење, освен за ефектот од случувањата опишани во претходниот параграф, приложените финансиски извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје заклучно со 31 декември 2013 година, како и на нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај на Друштвото, кои се одобрени од страна на Одборот на Директори на Друштвото на 25 февруари 2014.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на Друштвото во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во Годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на друштвото, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2013 година.

Љубе Ѓорѓиевски
Управител

Драган Давитков
Овластен ревизор

ПрајсвотерехаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

14 март 2014 година
Скопје

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за сеопфатна добивка

	Белешка	Година завршена на 31 декември	
		2013	2012
Продажби	5	25.997.931	36.209.040
Трошоци содржани во продадени производи	6	(25.211.545)	(35.662.816)
Бруто добивка/ (загуба)		786.386	546.224
Трошоци за оператива и логистика	7	(669.399)	(755.693)
Административни трошоци	8	(197.325)	(210.720)
Продажни и дистрибутивни трошоци	9	(103.512)	(149.522)
Други оперативни приходи	10	40.246	12.497
Други оперативни трошоци	11	(45.305)	(18.342)
Загуба од редовно работење		(188.909)	(575.556)
Финансиски приходи	12	639.164	941.231
Финансиски трошоци	12	(588.217)	(962.919)
Финансиски трошоци - нето		50.947	(21.688)
Загуба пред оданочување		(137.962)	(597.244)
Данок на добивка	13	(12.116)	(8.179)
Загуба за годината		(150.078)	(605.423)
Други сеопфатни добивки/ (загуби)			
Промена на обврските за бенефиции на вработени		(898)	(4.593)
Промена на објективната вредност на финансиски средства расположливи за продажба		3.662	(2.042)
Вкупно други сеопфатни загуби/ (добивки)		2.764	(6.635)
Вкупна сеопфатна загуба за годината		(147.314)	(612.058)
Загуба распределена на:			
- Сопственици на мајката компанија		(122.329)	(493.480)
- Малцински акционери		(27.749)	(111.943)
Вкупна сеопфатна загуба распределена на:			
- Сопственици на мајката компанија		(120.076)	(498.888)
- Малцински акционери		(27.238)	(113.059)
Информации за заработка по акција:			
Основна и разводнета загуба по акција	14	(0,18)	(0,74)

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013
(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	На 31 декември	
		2013	2012
СРЕДСТВА			
Постојани средства			
Нематеријални средства		2.054	3.128
Недвижности, постројки и опрема	15	2.564.504	2.818.534
Финансиски средства расположливи за продажба	16	8.520	4.858
Вкупно постојани средства		2.575.078	2.826.520
Тековни средства			
Залихи	17	1.014.040	3.470.518
Побарувања од купувачи	18	2.232.816	3.092.070
Останати побарувања	18	812.638	1.624.327
Побарувања за данок на добивка		-	8.428
Пари и парични средства	19	343.092	94.261
Вкупно тековни средства		4.402.586	8.289.604
ВКУПНО СРЕДСТВА		6.977.664	11.116.124
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал			
Акционерски капитал		2.472.820	2.472.820
Законски резерви		494.718	494.718
Ревалоризациони и останати резерви		399.506	396.812
Задржана добивка		1.237.815	1.387.893
Вкупно капитал	20	4.604.859	4.752.243
Долгорочни обврски			
Обврски за бенефиции на вработени	21	21.751	22.893
Вкупно долгорочни обврски		21.751	22.893
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	22	1.544.204	5.466.858
Останати тековни обврски	22	179.010	214.177
Заеми	23	624.653	659.953
Обврски за данок на добивка		3.187	-
Други тековни обврски		2.351.054	6.340.988
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		6.977.664	11.116.124

Финансиските извештаи на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво - Скопје беа одобрени за издавање на 21 февруари 2014 година од страна на Раководството и беа предмет на одобрување на Одборот на Директори на 25 февруари 2014. Овие финансиски извештаи исто така ќе бидат предмет на одобрување од Собранието на Акционери.

Потписници во името на Раководството на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво - Скопје:

Виктор Палаконстантину
 Главен извршен директор

Среќко Шурков
 Директор за финансии и администрација

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје

Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за промени во главнината

	Акционер -ски капитал	Законски резерви	Ревалори- зациони и останати резерви	Задржана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012	2.472.820	494.718	398.740	1.999.265	5.365.543
Исплатени дивиденди	-	-	-	(1.356)	(1.356)
Сеопфатен приход	-	-	(2.042)	(4.593)	(6.635)
Нето загуба за 2012	-	-	-	(605.423)	(605.423)
Алокација на средства	-	-	114	-	114
Состојба на 31 декември 2012	2.472.820	494.718	396.812	1.387.893	4.752.243
Исплатени дивиденди	-	-	-	-	-
Сеопфатен приход	-	-	2.764	-	2.764
Нето загуба за 2013	-	-	-	(150.078)	(150.078)
Алокација на средства	-	-	(70)	-	(70)
Состојба на 31 декември 2013	2.472.820	494.718	399.506	1.237.815	4.604.859

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

Извештај за парични текови

	Година завршена на	
	2013	31 декември 2012
Оперативни активности		
Загубапред оданочување	(137.962)	(597.244)
<i>Корекции за:</i>		
Амортизација	261.391	251.541
Приходи од камати	(46.890)	(36.760)
Трошоци за камати и банкарски провизии	39.262	32.348
Парични средства добиени од работењето пред промени во работен капитал	115.801	(350.115)
Паричен тек од оперативни активности		
Намалување/(зголемување)на залихите	2.456.478	(1.388.673)
Намалување/(зголемување) на побарувањата	1.670.943	(145.153)
(Намалување)/(зголемување) на обврските	(3.957.821)	1.290.688
Парични средства добиени од работењето	285.401	(593.253)
Платени за камати и банкарски провизии	(39.262)	(32.348)
Платен данок на добивка	(501)	(13.610)
Нето паричен тек од оперативни активности	245.638	(639.211)
Паричен тек од инвестициони активности		
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(8.397)	(83.270)
Примени камати	46.890	36.760
Нето паричен тек од инвестициони активности	38.493	(46.510)
Паричен тек од финансиски активности		
(Исплатени)/Примени заеми	(35.300)	659.953
Исплатени дивиденди	-	(1.356)
Нето паричен тек од финансиски активности	(35.300)	658.597
Нето зголемување/ (намалување)на пари и парични средства	248.830	(27.124)
Пари и парични средства на 1 јануари	94.261	121.385
Пари и парични средства на 31 декември (белешка 19)	343.092	94.261

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

1. Општи информации

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е акционерско друштво основано на 26 март 1980 година. Друштвото е 81,51% во сопственост на ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А., компанија заеднички контролирана – 63% од Хеленик Петролеум С. А. и 37% од Конзорциум на банки АПЕ. Мајката компанија е со седиште во Грција.

Главните активности на Друштвото се производство, намешувње, трговија и увоз на нафтени деривати. Основни продукти се бензини, дизели, мазут, ТНГ, керозин и сулфур. ОКТА има водечка позиција во набавка и трговија со нафтени деривати. Друштвото ја користи рафинеријата и инсталациите во Скопје за производство, увоз и продажба на нафтени деривати.

Почнувајќи од 2013 ОКТА котира на Македонската берза за хартии од вредност.

На 31 декември 2013 година, Друштвото има 645 вработени (2012: 674 вработени).

Адресата на Друштвото е следна:

Улица 1 број 25
Миладиновци, Илинден
1000 Скопје, Македонија

Имињата на директорите на Друштвото кои ја вршат функцијата во текот на финансиската година се:

Главен извршен директор:

- Константинос Карахалиос до 6 јуни 2013
- Виктор Папаконстантину почнувајќи од 6 јуни 2013
Директор за финансии и администрација: Срејко Шурков

Финансиските извештаи на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво - Скопје беа одобрени за издавање од страна на Раководството и Одборот на Директори на 25 февруари 2014 година и истите ќе бидат разгледани и одобрени од Собранието на Акционери.

2. Значајни сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при изготвувањето на овие финансиски извештаи се изнесени подолу. Овие политики се конзистентно применети во прикажаните години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основи за подготовка

Финансиските извештаи се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник бр. 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011 и 166/2012) и Правилникот за сметководство (објавен во Службен весник бр. 159/2009 и 164/2010) каде што се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Во правилникот за сметководство се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ) од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните Сметководствени Стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, толкувањата издадени од Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и толкувањата на Постојниот комитет на толкувања (ПКТ) од ПКТ 1 до ПКТ 32.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.1. Основи за подготовка (продолжение)

МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, КТМФИ 18, КТМФИ 19 и КТМФИ 20 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Друштвото.

МСФИ стандардите (вклучувајќи го и МСФИ 1) иницијално беа објавени во Службен весник во 1997 и оттогаш следеа неколку промени. Последната промена беше објавена во август 2010 година.

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди и измените и интерпретациите кои се објавени во Службен Весник.

Финансиските извештаи се подготвени врз концептот на набавна вредност модифицирана од ревалоризацијата на одредени основни средства и амортизацијата на финансиските средства расположливи за продажба.

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари– МКД, освен доколку не е поинаку наведено.

Конзистентност

Презентацијата и класификацијата на ставките во финансиските извештаи е задржана од еден период до следниот освен, ако не е очигледно дека промена во природата на операциите на ентитетот или при преглед на финансиските извештаи дека друга презентација или класификација е по соодветна.

Основната промена во компаративите се однесува на рекласификација на трошоците меѓу производствени и непроизводствени што е резултат од промената на природата на операциите на Друштвото како што е презентирани и објаснето во Забелешка 2.20 - Споредбени податоци.

2.2. Трансакции во странска валута

(а) Функционална и презентациска валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи на Друштвото се мерени користејќи ја валутата на примарното економско окружување во кое Друштвото ги извршува своите операции (функционална валута) која е Македонски денари (МКД).

(б) Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се префрлени во функционалната валута користејќи ги девизните курсеви на датумот на трансакцијата или вреднувањето во случај кога ставките се повторно мерени. Добивките и загубите од промена на девизни курсеви при срамнување на таквите трансакции и од префрлување на монетарните средства и обврски деноминирани во странски валути по девизните курсеви на крајот на годината се признаени во билансот на успех. Паричните средства и обврски искажани во странска валута на датумот на изготвување на билансот на состојба се претвораат во денари според средниот девизен курс на Народна Банка на Република Македонија важечки на денот на билансот на состојба.

Добивките и загубите од промена на девизните курсеви се презентирани во билансот на успех во линијата Финансиски приходи/ трошоци (нето).

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.2. Трансакции во странска валута(продолжение)

Трансакциите во странски валути на Друштвото претежно се во Евра (ЕУР) и Американски долари (УСД). Девизните курсеви користени при префрлување на салдата на 31 декември 2013 и 31 декември 2012 се како што следи:

Девизен курс:

	31 декември 2013 МКД	31 декември 2012 МКД
ЕУР	61,51	61,50
УСД	44,62	45,65

2.3. Недвижности, постројки и опрема

Ставките на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување на основните средства. Истите до 2003 се ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти на растежот на цените на индустриски производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на исправката на вредноста, како би се добила приближна вредност за замена на материјалните вложувања. Нето ефектот на ревалоризацијата е прикажан во ревалоризациони резерви.

Зголемувањата се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност ја претставува фактурната вредност зголемена за трошоците настанати при ставањето на средствата во употреба.

Отстапените или на друг начин отуѓените материјални средства претставуваат расходи или техничка застареност или друг начин на отстранување на материјалните средства, вклучувајќи ја и акумулираната исправка на вредноста. Добивките или загубите што произлегуваат од отуѓувањето на материјалните средства се прикажуваат во билансот на успех.

Последователи издатоци

Последователните издатоци се капитализираат или се препознаваат како посебно средство, како што е соодветно, само во случај кога е веројатно дека Друштвото ќе има идна економска полезност од издатоците и издатоците можат да се измерат веродостојно.

Нето сегашната вредност на средството кое е заменето се отпишува. Сите останати поправки и одржувања се прикажуваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува по пропорционална метода, користејќи стапки не пониски од пропишаните со закон, на начин да се алоцира набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на траење.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.3. Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

Амортизирањето на недвижностите, постројките и опремата започнува по истекување на месецот во кој тие се ставени во употреба, во годината во која започнало нивното користење.

Подолу се претставени применетите корисни векови на употреба на средствата при пресметка на амортизација:

	2013	2012
Згради	40 години	40 години
Компјутери	4 години	4 години
Опрема	20 години	20 години
Останата опрема и возила	5 - 10 години	5 - 10 години

Остатокот од вредноста на недвижностите, постројките и опремата и нивните проценети корисни векови на употреба, се разгледуваат и по потреба се менуваат на крајот на секој известувачки период.

Добивките и загубите од продажбите се одредени преку споредување на приливите со нето сегашната вредност и се признаени како Оперативни приходи/ расходи во билансот на успех.

Земјиштето не се амортизира.

2.4. Нематеријални средства

Нематеријалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Трошоците на набавка вклучуваат фактурна вредност (вклучувајќи ги увозните давачки и другите даноци, освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти, а по одбивањето на трговските попусти и рабати) и сите останати трошоци кои директно можат да се препишат на ставањето на нематеријалното средство во употреба.

Последователно, нематеријалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување. Сите нематеријални средства кои имаат ограничен корисен век на употреба се амортизираат на праволиниска основа во текот на нивниот корисен век на употреба. Амортизацијата на нематеријалните средства почнува да се пресметува од моментот кога истите стануваат расположливи за употреба, а престанува доколку средствата се класификуваат како расположливи за продажба или се отпишани. Амортизацијата на нематеријалните средства се прикажува во билансот на успех во моментот кога настанува. Проценетиот корисен век на употреба на нематеријалните средства кој се користи за амортизација е 4 години.

2.5. Финансиски средства расположливи за продажба

Вложените средства расположливи за продажба се недеривативи кои се означени во оваа категорија или не се класификувани во било која друга. Тие се вклучени во не-тековните средства освен ако инвестицијата доспева или раководството има намера да ја продаде за 12 месеци од крајот на периодот за кој се известува.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.5. Финансиски средства расположливи за продажба(продолжение)

Средствата расположливи за продажба иницијално се признаени по пазарната вредност зголемена за трансакционите трошоци. Средствата расположливи за продажба се отпишуваат кога правото да се добијат парични текови од инвестицијата е истечено или е пренесено и Друштвото ги пренело сите ризици и користи од сопственоста.

Средствата расположливи за продажба последователно се прикажуваат по пазарна вредност. Промените во пазарната вредност на средствата расположливи за продажба се признава во останатата сеопфатна добивка.

Кога средствата расположливи за продажба се продадени или обезвреднети, кумулираните прилагодувања на пазарната вредност признаени во главнината се вклучено во Извештајот за сеопфатна добивка како добивки и загуби од инвестирани хартии од вредност.

Дивиденди од средствата расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех како дел од добивката на Друштвото кога ќе се утврди правото на Друштвото да добие приливи.

На крајот на секој период на известување Друштвото оценува дали постојат објективни докази дека средствата расположливи за продажба се обезвреднети. Значаен или пролонгиран пад на пазарната вредност на хартијата од вредност под нејзината цена на чинење исто така е доказ дека средството е обезвреднето.

Ако постојат некои такви докази за средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба- мерена како разлика меѓу трошоците за набавка и тековната пазарна цена намалена на трошокот за обезвреднување претходно признаен во билансот на успех, се отстранува од главнината и се признава во билансот на успех. Ако во последователниот период, пазарната цена на должничкиот инструмент класификуван како средство расположливо за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил по признавањето на трошокот од обезвреднување во билансот на успех, трошокот од обезвреднување се коригиран преку билансот на успех.

2.6. Залихи

Залихите се искажуваат по набавната вредност или по нето реализационата вредност во зависност од тоа која е пониска. Набавната вредност се состои од трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци за доведување на залихите до сегашна состојба и локација. Цената на чинење на суровата нафта, останатите суровини и материјали, резервни делови и ситен инвентар, производството во тек, готовите производи и трговска стока се пресметува врз база на методот на просечни цени.

Трошоците за набавка на залихите се состојат од набавната цена, увозните давачки и другите даноци (освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти) и други трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на залихите (како на пример трошоците за превоз). Трговските попусти, рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдување на трошоците за набавка.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.6. Залихи (продолжение)

Трошоците за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство (пр. директниот труд) и системска алокација на фиксните и варијабилните општи трошоци на производство. Алокацијата на фиксните општи трошоци на производство на трошоците на конверзија е засновано на нормалното искористување на производните капацитети. Неалоцираните фиксните општи трошоци на производство се признаваат како трошок во периодот во кој се направени. Варијабилните општи трошоци на производство се алоцираат на секоја единица на производство врз основа на фактичкото користење на производните капацитети.

Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работење намалена за проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата.

2.7. Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања иницијално се признаваат по пазарната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, намалена за исправка на вредноста на тие побарувања.

Исправката на вредноста на побарувањата од купувачи се применува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да биде во состојба да ги наплати побарувањата според договорените услови. Значајните финансиски тешкотии на должникот, веројатноста од банкротство или финансиска реорганизација, како и доцнења во плаќањата се земаат како индикатори за намалување на вредноста на побарувањата. Износот на исправката е разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните парични текови дисконтирани по оригиналната ефективна камата стапка на финансиското средство. Сметководствената вредност на побарувањето е намалена со употреба на корективна сметка, и износот на загубата се признава во билансот на успех. Кога побарувањето не може да се наплати, се отпишува преку корективната сметка за побарувањата.

2.8. Пари и парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од средства на жиро сметка, девизни средства, готовина во благајна и депозити во банки со рок на доспевање до 3 месеци.

2.9. Акционерски капитал

Обичните и приоритетните акции се класифицирани како капитал.

2.10. Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврски кон добавувачите и останатите обврски се обврски за плаќање на добра и услуги кои се набавени во текот на нормалното работење на Друштвото. Обврските се класификуваат како тековни обврски доколку достасуваат во рок од една година или пократко, во спротивно се класификуваат како долгорочни обврски.

Обврските кон добавувачите се признаваат иницијално според набавната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.11. Резервирања и потенцијални обврски

Резервирањата се признаваат кога Друштвото има сегашна законска или изведена обврска како резултат на минати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на извештајот. Резервирањата се признаени во билансот на успех на соодветен трошок кој одговара на природата на резервирањето.

За потенцијалните обврски не се врши резервирање. Потенцијална обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не - случување на еден или повеќе неизвесни идни настани кои не се во целост под контрола на Друштвото, или сегашна обврска која произлегува од минат настан но не е признаена, бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

2.12. Данок од добивка

Се до 1 јануари 2009, основа на пресметка на данокот на добивка беше остварениот профит, корегирани за износот на непризнаени трошоци настанати во фискалната година.

Почнувајќи од 1 јануари 2009 друштвата не треба да плаќаат данок на добивка на добивката пред оданочување се додека таа добивка не е дистрибуирана во форма на дивиденда или други форми на дистрибуција на добивка. Доколку е платена дивиденда, се плаќа 10% данок на исплатената дивиденда. Дивидендите дистрибуирани на резидентни правни лица не подлежат на данок на добивка кој треба да се плати од страна на Друштвото. Дивиденди дистрибуирани на индивидуи и на странски правни лица не се исклучок од данокот на добивка и се предмет на данок од 10% и обврската за данок на добивка се признава во времето на плаќање на дивидендата.

Исто така данок се плаќа на непризнаените трошоци за годината кога тие се настанати, намален за износот на даночни кредити и други даночни ослободувања. Данок на добивка на непризнаени трошоци се плаќа независно дали е генериран профит или загуба.

Одложен данок

Како резултат на промените во македонската даночна легислатива ефективна од 1 јануари 2009, даночната стапка за недистрибуирани профити беше ефективно намалена на нула, како резултат на тоа што данокот се плаќа кога профитите се дистрибуирани само на странски правни лица.

Според МСС 12.52А и ПКТ 25, одложени даночни средства и обврски треба да се мерат користејќи ја стапката која се применува на нераспределениот профит. Ова резултираше со корекција на сите одложени даночни средства и сите одложените даночни обврски на 31 декември 2009 и корекција на сите одложени даночни средства на 31 декември 2010 (доколку има).

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.13. Бенефиции на вработените

а) Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во име на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок кои се пресметуваат во согласност со важечките законски стапки во годината, на основа на бруто платите. Друштвото овие придонеси ги плаќа во корист на државните и приватните фондови за здравство, пензиско и инвалидско осигурување. Трошоците од овие плаќања се претставени во билансот на успех во истиот период како и поврзаните трошоци за плати.

Друштвото не работи со било какви пензиски шеми или план за бенефиции после пензионирањето и консеквентно, нема обврски во однос на пензиите.

б) Отпремнини за технолошки вишок

Отпремнините за технолошки вишок се исплаќаат кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие бенефиции. Друштвото ги признава отпремнините за технолошки вишок кога пристапува кон прекинување на работниот однос на тековните вработени во согласност со детален, формален план без можност за отповикување на истиот, или во случај кога Друштвото понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

в) Отпремнини за пензионирање и јубилејни награди

Во согласност со Законот за работни односи кој се применува во Република Македонија, Друштвото е обврзано да исплати бенефиции за пензионирање во износ од две просечни месечни плати во Република Македонија, на денот на нивното пензионирање, за кои е признаена соодветна обврска во билансот на состојба, мерена според сегашната вредност на две просечни месечни плати на републичко ниво заедно со корекција од актуарската калкулација. Во согласност со Колективниот договор, Друштвото е обврзано да пресметува и плаќа јубилејни награди кои кореспондираат со бројот на години на стаж на вработениот.

Обврската по дефинираниот план за користи се смета годишно од страна на независни актуари користејќи го метода на кредитирање на проектирана единица. Актуарското вреднување вклучува правење претпоставки за дисконтната стапка, очекувани стапки на принос на средствата, иден пораст на платата, зголемување на морталитетот и иден пораст на пензиите. Поради долгорочната природа на овие планови, ваквите претпоставки се предмет на значителна неизвесност.

Освен тоа, Друштвото нема обврска да обезбедува понатамошни бенефиции на тековните и поранешните вработени.

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.14. Заеми

Заемите иницијално се признаваат по објективна вредност, намалени за трошоците од направените трансакции. Заеми последователно се мерат по амортизираната вредност; разликата помеѓу приходите (намалени за трансакциските трошоци) и исплатената вредност се признава во билансот на успех во текот на периодот на заемот со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците што се плаќаат до добивањето на краткорочниот заем, се признаваат како трансакциони трошоци на заемот до степен до кој веројатно е дека некои или сите од средствата се повлечени. Во овој случај, надоместоците се одложени до повлекување на средствата. До степен додека нема докази дека веројатно некои или сите од средствата ќе бидат повлечени, надоместокот се капитализира како претплата за ликвидносни услуги и е амортизирана во текот на периодот на средствата на кој се однесува.

2.15. Наеми

Наемите во кои давателот на наем во суштина ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста се класифицирани како оперативен лизинг.

Плаќањата за оперативен наем (нето од бенефити добиени од давателот на наем) се признаваат како расход во извештајот за сеопфатната добивка според праволиниска основа за време на траењето на наемот.

2.16. Приходи

Приходите од реализација се искажани по фактурна вредност на продадените производи, трговски стоки и услуги на купувачите намалени за данокот на додадена вредност, акциза, рабати и дисконти. Приходите од продажба на производи и трговски стоки се признаваат кога Друштвото ги има доставено до купувачот, купувачот има полна дискреција над дистрибуцијата и цената на продажба, и не постои неисполнета обврска која може да влијае на прифаќањето на производот од страна на купувачот. Доставата не се смета за извршена се додека производите или трговските стоки не се испратени до специфична локација, ризикот од застареност или загуба е префрлен на купувачот, и или купувачот ги прифатил производите во согласност со договорот за продажба, условите за прифаќање се истечени или Друштвото има објективен доказ дека сите услови за прифаќање се задоволени.

Приходите од камата се признаваат во билансот на успех врз основа на временска распределба со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди се признаваат кога е утврдено правото на акционерите да ги добијат исплатите.

2.17. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди во корист на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи на Друштвото, во периодот во кој дивидендите се одобрени од страна на Собранието на Акционери.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

2. Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.18. Заработка по акција

Основната заработка по акција се смета со делење на профитот на сопствениците и обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции издадени во текот на годината.

2.19. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редони следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Друштвото.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Друштвото. Интерното известување во рамките на Друштвото кое се презентира на Раководството е на ниво на Друштвото како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

2.20. Споредбени податоци

Со цел да се обезбедат поверодостојни информации на корисниците на Финансиските извештаи, во текот на 2013 година Друштвото направи промена во презентацијата и класификацијата на оперативните трошоци во Извештајот за сеопфатна добивка. За да се овозможи конзистентност со презентираниите податоци во тековната година одредени ставки беа рекласификувани. Материјалните промени кои произлегоа од оваа промена се прикажани подолу:

	2012 по измена	Опис на измената	2012 пред измена
Продажби	36.209.040		36.209.040
Трошоци содржани во продадени производи	35.662.816	Рекласификација во Трошоци за оператива и логистика	36.418.509
Бруто добивка/ (загуба)	546.224		(209.469)
Трошоци за оператива и логистика	(755.693)	Рекласификација од Трошоци содржани во продадени производи	-
Административни трошоци	(210.720)		(210.720)
Продажни и дистрибутивни трошоци	(149.522)		(149.522)
Други оперативни приходи	12.497		12.497
Други оперативни трошоци	(18.342)		(18.342)
Загуба од редовно работење	(575.556)		(575.556)

3. Управување со финансиските ризици

3.1. Фактори на финансиски ризик

Друштвото не користи хеџирано сметководство за прикажување на финансиските инструменти, при што добивката и загубата се прикажува во билансот на успех. Друштвото е изложено на ризик од движење на девизните курсеви и пазарните цени кои што влијаат врз средствата и обврските. Целта на управувањето со финансиските ризици е да се ограничи влијанието на овие пазарни ризици преку оперативни и финансиски активности.

(а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени во македонски денари (МКД), а преостанатиот дел во УСД.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени во УСД, делумно во ЕУР и преостанатиот дел во МКД. Како резултат на тоа, целта на Друштвото е да го минимизира нивото на финансискиот ризик во МКД услови. За презентација на пазарните ризици според МСФИ 7, потребни се сензитивни анализи за прикажување на ефектите од хипотетички промени на релевантните ризични варијабли на добивката или загубата или акционерскиот капитал.

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

(a) Пазарен ризик (продолжение)

Периодичните ефекти се детерминирани од поврзаноста на хипотетичките промени на релевантните ризични варијабли со билансот на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Салдото на денот на билансот на состојба ја прикажува цела година.

Валутен ризик

Функционалната валута на Друштвото е Македонскиот денар (МКД). Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзано со поседување на странски валути и оперативни активности преку приходи од и исплати кон меѓународни друштва, како и капитални трошоци врз основа на договор со добавувачи во странска валута.

Валутата која влијае на зголемување на овој ризик е во најголем дел УСД. Друштвото управува со валутниот ризик преку намалување на бројот на договори со странски компании во УСД, и воведување договори во ЕУР. Друштвото поседува мали парични резерви во УСД валута. Друштвото користи парични депозити во МКД или депозити во МКД со девизна клаузула, со цел заштита од странски валутен ризик како и домашен валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките.

Сепак, набавната цена на главната суровина на Друштвото – сурова нафта која се набавува од поврзани субјекти на Друштвото е деноминирана во УСД валута и е поврзана со движењето на цената на нафтата на светскиот пазар, исто така деноминирана во УСД. Следствено, постои инхерентен деловен ризик поврзан со овие трансакции. Друштвото е во процес на воведување на набавки на трговска стока во ЕУР.

Изложеноста на Друштвото на валутен ризик е како што следи:

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

Валутен ризик (продолжение)

2013	МКД	ЕУР	УСД
Средства			
Парични средства	305.685	52	37.355
Побарувања од купувачи и останати тековни финансиски средства	2.680.289	241	364.924
Вкупно средства	2.985.974	293	402.279
Обврски			
Обврски кон добавувачи	84.037	4.491	1.455.676
Останати тековни обврски	179.010	-	-
Заеми	485.000	-	139.653
Вкупно обврски	748.047	4.491	1.595.329
Нето изложеност	2.237.927	(4.198)	(1.193.050)
2012	МКД	ЕУР	УСД
Средства			
Парични средства	76.909	2.418	14.904
Побарувања од купувачи и останати тековни финансиски средства	4.238.262	705	477.430
Вкупно средства	4.315.171	3.123	492.334
Обврски			
Обврски кон добавувачи	103.623	9.835	5.353.400
Останати тековни обврски	214.177	-	-
Заеми	520.000	-	139.953
Вкупно обврски	837.800	9.835	5.493.353
Нето изложеност	3.477.371	(6.712)	(5.001.019)

Друштвото остварило повеќе набавки УСД отколку реализираните продажби во УСД. На 31 декември 2013, доколку вредноста на УСД е за 5% (2012: 5%) поголема или помала во однос на МКД, добивката по оданочување ќе изнесува МКД 54.538 илјада (2012: МКД 242.968 илјади) поголема или помала, соодветно.

Каматен ризик

Каматниот ризик претставува ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти поради движење на пазарните каматни стапки. Промената на каматните стапки и каматните маржи може да влијае врз финансиските трошоци и финансиските инвестиции.

На 31 декември 2013 износот на заемите на Друштвото е МКД 624.653 илјади (2012: МКД 659.953) така што пораст на каматната стапка од 1 процентен поен би влијаело (*ceteris paribus*) на зголемување на платените камати во износ од приближно МКД 6.246 илјади (2012: 6.599 илјади) годишно пред оданочување, додека намалувањето би влијаело на намалување на платените камати во истиот износ.

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

Промената на пазарните каматните стапки влијае врз приходот од камати на орочените банкарски депозити. На 31 декември 2013 Друштвото нема орочени депозити во банка (2012: нема).

Ценовен ризик

Примарната активност на Друштвото креира изложеност на промена на цените на две нивоа: цените на суровата нафта и нафтните деривати. Двата влијаат на вредноста на залихите, и продажната маржа која влијае на идните парични текови од работењето. Во случај на ценовен ризик, нивото на изложеност се определува преку вредноста на залихите прикажани на крајот на секој известувачки период. Политика на Друштвото е да ги прикажува залихите по пониската помеѓу набавната вредност и нето реализационата вредност, при што разликите би довеле до намалување на нето сегашната вредност на залихите. Зголемувањето на изложеноста на овој ризик е директно поврзана со нивото на залихи и на стапката на промена на цените на добрата.

Изложеноста на промена на продажната маржа се однесува на апсолутниот износ на маржата остварена во текот на работењето на Друштвото, што во најголема мера е под влијание на регулираните цени од страна на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, за домашниот пазар, и Platts цените за странските пазари. Друштвото управува со овој ризик преку оптимизација на производството и увозот со цел да одржува поволно ниво на залихи како би можело да влијае на бруто маржата на продадените нафтени деривати.

б) Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како ризик од неисполнување на обврската од едната страна предизвикувајќи загуба за другата страна. Друштвото е изложено на кредитен ризик преку оперативните активности и одредени финансиски активности. Процесот на управување на кредитниот ризик од оперативните активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитетот и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример, активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на оптужување, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка на проследување на долгот врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот. Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитетот - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани – што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните трансакции.

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и да не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

б) Кредитен ризик (продолжение)

Друштвото има банкарски гаранции, хипотеки и меници, како и останати средства за обезбедување со купувачите со цел да ја осигура нивната наплата. Друштвото не гарантира за обврските на други страни. Максималната изложеност на кредитниот ризик е претставена преку вредноста на финансиските средства во билансот на состојба.

Друштвото смета дека максималната изложеност е претставена преку износот на побарувањата намалени за исправката на вредност и износот на банкарските депозити, на датумот на билансот на состојба. Раководството соработува со најеминентните банки кои се во домашна или странска сопственост на домашниот пазар.

Изложеноста на Друштвото на кредитниот ризик на 31 декември 2013 и 31 декември 2012 е прикажана во следната табела:

	2013	2012
Пари и парични средства	342.940	94.042
Побарувања од купувачи	2.232.816	3.092.070
Останати побарувања	812.638	1.624.327
	<u>3.388.394</u>	<u>4.810.439</u>

Во категоријата пари и парични средства прикажани во табелата, не се вклучени парите во благајна бидејќи не постои кредитен ризик за оваа категорија.

Побарувањата се прикажани како што следи:

	<u>31 декември 2013</u>		<u>31 декември 2012</u>	
	Побарувања од купувачи во земјата	Побарувања од купувачи во странство	Побарувања од купувачи во земјата	Побарувања од купувачи во странство
Недоспеани и побарувања за кои не е направена исправка	1.765.599	208.058	2.523.391	409.151
Доспеани побарувања за кои не е направена исправка	102.052	157.107	90.544	68.985
Побарувања за кои е направена исправка	65.042	15.839	45.043	16.801
Бруто	1.932.693	381.004	2.658.978	494.937
Намалено за: Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(65.042)	(15.839)	(45.043)	(16.802)
Нето	1.867.651	365.165	2.613.935	478.135

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.1. Фактори на финансиски ризик (продолжение)

Побарувањата од купувачите во износ од МКД 259.159 илјади (2012: 159.529 илјади) се побарувања кои се доспеани, а за кои не е направена исправка. Истите во најголем дел се однесуваат на побарувања со застареност не повеќе од 30 дена, за кои нема случај на неплаќање во претходните периоди и се обезбедени со колатерал. Повеќе детали се презентирани во Белешка 20.

в) Ризик на ликвидност

Ризик на ликвидност претставува ризикот од неспособност на Друштвото да ги исплати своите обврски навремено. Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Секој вишок на парични средства најчесто се депонира во комерцијалните банки. Процесот на управување со ризикот на ликвидност вклучува проекција на паричните текови според девизни валути и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Редовни проекции на паричните текови се подготвуваат и надополнуваат од страна на оддел за плаќања.

Финансиските обврски на Друштвото, поделни по категории според нивната доспеаност, прикажана според преостанатиот период сметано од денот на билансот на состојба до денот на нивната доспеаност според договор, се прикажани во следнава табела. Презентираните износи претставуваат недисконтирани парични текови според договор

	Помалку од 3 месеци	Помеѓу 3 месеци 1 година	Над 1 година
На 31 декември 2013			
Обврски кон добавувачи	1.544.204	-	-
Останати тековни обврски	179.010	-	-
Заеми	624.653	-	-
	2.347.867	-	-
На 31 декември 2012			
Обврски кон добавувачи	5.466.858	-	-
Останати тековни обврски	214.177	-	-
Заеми	659.953	-	-
	4.159.545	-	-

Анализата на доспеаноста се однесува само на финансиските инструменти и затоа законските обврски се исклучени од оваа анализа.

3.2. Управување со ризикот на капитал

Целта на Друштвото при управување на капиталот е да ја зачува способноста да продолжи со своите активности во континуитет и со тоа да овозможи добивка за акционерите и бенефиции за останатите заинтересирани страни, како и да одржува оптимална структура на капиталот со цел да го намали трошокот на капитал.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.3. Проценка на објективната вредност

Категориите пари и парични средства, побарувања од купувачи и останати финансиски средства имаат краток рок на доспевање. Поради оваа причина, нивната сметководствена вредност на денот на известување е слична со нивната објективна вредност.

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства на 31 декември 2013:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Пари и парични средства	343.092	343.092
Побарувања од купувачи	2.232.816	2.232.816
Останати финансиски средства	812.638	812.638
	3.388.546	3.388.546

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства на 31 декември 2012:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Пари и парични средства	94.261	94.261
Побарувања од купувачи	3.092.070	3.092.070
Останати финансиски средства	1.624.327	1.624.327
	4.810.658	4.810.658

4. Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Друштвото постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

(a) Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

4. Значајни сметководствени проценки (продолжение)

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки (продолжение)

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни МКД 26.139 илјади (2012: МКД 25.150 илјади).

б) *Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства*

Друштвото (со поддршка на неговиот краен сопственик) ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа. Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

в) *Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања*

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи. За оние купувачи кои се во банкрот или ликвидација, оштетувањето се пресметува индивидуално, додека за останатите купувачи се пресметува врз база на портфолиото, земајќи ја во предвид старосната структура на побарувањата и минатите отписи, кредитната способност на купувачите и промените во условите за плаќање. Овие фактори се оценуваат периодично и се прават промени доколку е потребно. Проценките вклучуваат предвидувања за идните активности на купувачот и идните наплати на побарувањата. Доколку финансиската состојба на купувачите се влоши, отписите на тековните побарувања ќе бидат повисоки од предвидените и може да го надминат нивото на загуба што веќе е признаено.

г) *Резервации*

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

5. Продажби

	2013	2012
Продажби на домашен пазар	19.387.897	24.687.387
Продажби на странски пазар	6.610.034	11.521.653
	<u>25.997.931</u>	<u>36.209.040</u>

Продажбите на домашен и странски пазар претставуваат продажба на нафтени деривати.

6. Трошоци содржани во продадени производи

	2013	2012
Набавна вредност на трговски стоки	19.925.052	26.336.927
Потрошена сурова нафта	2.434.973	11.089.365
Движење на залихи	2.428.517	(2.066.534)
Амортизација	187.843	177.991
Трошоци за хемикалии	125.382	121.172
Обезвреднување на залихата	57.643	3.895
Трошоци на манипулација, кало и растур	52.135	-
	<u>25.211.545</u>	<u>35.662.816</u>

Основната промена во компаративите се однесува на рекласификација на трошоците меѓу производствени и непроизводствени што е резултат од промената на природата на операциите на Друштвото како што презентирани и објаснети во Забелешка 2.20 - Споредбени податоци.

7. Трошоци за оператива и логистика

	2013	2012
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	355.875	361.226
Електрична енергија	68.638	128.826
Трошоци за осигурување	42.141	41.889
Депрецијација	36.663	30.077
Трошоци за отпремнина	35.924	5.802
Трошоци за одржување	35.746	24.500
Трошоци за превоз на вработените	23.746	83.814
Останати фиксни трошоци	22.033	19.454
Трошоци за прехранбени производи	21.342	23.105
Разни трошоци	18.137	14.577
Сопствена потрошувачка на мазут	7.826	20.507
Трошоци за телекомуникации	861	1.098
Трошоци за канцелариска опрема	467	818
	<u>669.399</u>	<u>755.693</u>

Основната промена во компаративите се однесува на рекласификација на трошоците меѓу производствени и непроизводствени што е резултат од промената на природата на операциите на Друштвото како што презентирани и објаснети во Забелешка 2.20 - Споредбени податоци.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

8. Административни трошоци

	2013	2012
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	82.327	79.670
Разни трошоци	59.387	56.991
Амортизација	13.829	14.223
Трошоци за односи со јавноста и рекламирање	7.890	21.478
Трошоци за закупнина	5.874	7.948
Трошоци за прехранбени производи	5.375	5.296
Трошоци за осигурување	5.209	5.198
Трошоци за превоз на вработените	4.436	4.473
Останати фиксни трошоци	4.005	4.935
Трошоци за одржување	2.484	2.944
Трошоци за телекомуникации	2.161	2.552
Службени патувања	1.945	1.437
Трошоци за менаџментот	1.533	2.417
Трошоци за канцелариска опрема	870	1.158
	197.325	210.720

Разните трошоци вклучуваат трошоци за членарина, трошоци за раководството, трошоци за ревизија, здравствени трошоци, данок на имот и останати непроизводствени трошоци.

9. Продажни и дистрибутивни трошоци

	2013	2012
Трошоци за бруто плати и други бенефиции	28.622	26.143
Амортизација	23.056	29.249
Разни трошоци	17.470	27.728
Трошоци за превоз на производи – во странство	6.960	13.590
Останати варијабилни трошоци	6.916	13.737
Останати фиксни трошоци	3.667	2.684
Трошоци за осигурување	3.016	4.559
Трошоци за одржување	2.673	3.812
Трошоци за превоз на производи – во странство	2.369	18.543
Трошоци за отпремнина	2.169	-
Членарини и претплати	1.643	1.538
Трошоци за прехранбени производи	1.300	2.004
Трошоци за превоз на вработените	1.107	1.057
Трошоци за телекомуникации	1.089	1.481
Трошоци за односи со јавноста и рекламирање	738	2.144
Трошоци за закупнина	567	850
Трошоци за канцелариска опрема	150	403
	103.512	149.522

Разните трошоци претежно се однесуваат на трошоци за контрола на квалитетот при извоз.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

10. Други оперативни приходи

	2013	2012
Наплатени отпишани побарувања	224	37
Дополнително утврдени приходи	34.997	621
Други приходи	2.986	11.839
Промена во резервации за вработени	2.039	-
	40.246	12.497

11. Други оперативни трошоци

	2013	2012
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од купувачи	20.839	3.402
Исправка на вредноста на залиха на резервни делови	14.683	-
Други трошоци	5.588	1.288
Дополнително утврдени трошоци	4.124	1.986
Нето книговодствена вредност на отуѓени основни средства	71	16
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни останати побарувања	-	11.650
	45.305	18.342

12. Финансиски приходи и трошоци

	2013	2012
Позитивни курсни разлики	601.670	904.471
Приходи од камати	37.494	36.760
Финансиски приходи	639.164	941.231
Негативни курсни разлики	(539.560)	(930.571)
Трошоци за камати	(39.261)	(17.806)
Трошоци за банкарски провизии	(9.396)	(14.542)
Финансиски трошоци	(588.217)	(962.919)
Финансиски трошоци - нето	50.947	(21.688)

13. Трошок за данок на добивка

	2013	2012
Загуба пред оданочување	(137.962)	(597.244)
Данок пресметан по даночна стапка од 10%	-	-
Трошоци кои не се признаваат како одбитни ставки за пресметување на данокот	121.160	81.790
Даночен кредит	-	-
Трошок за данок	12.116	8.179

Почнувајќи од 1 јануари 2010 година Владата на Република Македонија вовеле измени и дополнувања во Законот за данок на добивка. Според тие измени друштвата не треба плаќаат данок на добивка на добивката пред оданочување се додека таа добивка не е дистрибуирана во форма на дивиденда.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

13. Трошок за данок на добивка (продолжение)

Како надолнување, официјални измени на Прирачникот за Данок на добивка, беа објавени на 18 декември 2010 година. Согласно овие измени, основа за пресметување на данокот на добивка претставуваат непризнаените трошоци настанати во текот на фискалната година. Последователно, се додека добивката не се дистрибуира, Друштвото не треба да пресмета и плати данок на добивка.

Даночните органи имаат право во секое време да ги проверат документите и извештаите во рок од 5 до 10 години од датумот на поднесениот даночен извештај и може да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Раководството на Друштвото не очекува последици што може да резултираат со потенцијална материјална обврска по овој основ.

14. Заработка по акција

Основната заработка по акција се смета со делење на профитот на сопствениците на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции издадени во текот на годината:

	2013	2012
Загуба за годината	(150.078)	(605.423)
Намалена за: Дивиденди за преференцијално акции	-	(1.356)
Загуба за сопствениците на обични акции	(150.078)	(606.779)
Пондериран просечен број на издадени обични акции:	846.360	824.799

Преференцијалните акции беа конвертирани во обични акции на 9 јануари 2013. Следствено, пондерираниот просечен број на обични акции на Друштвото во 2013 е 846.360 (2012: 824.799).

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

15. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште	Згради	Машини и опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2012					
Набавна вредност	144.283	3.105.052	6.368.718	122.691	9.740.744
Акумулирана амортизација	-	(2.600.206)	(4.148.167)	-	(6.748.373)
Нето книговодствена вредност	144.283	504.846	2.220.551	122.691	2.992.371
Година завршена на 31 декември 2012					
Почетна нето книговодствена вредност	144.283	504.846	2.220.551	122.691	2.992.371
Зголемувања	-	-	-	79.762	79.762
Пренос од инвестиции од тек	-	10.484	135.692	(146.176)	-
Отуѓувања (нето книговодствена вредност)	-	-	(16)	-	(16)
Пренос кон нематеријални средства	-	-	-	(3.508)	(3.508)
Амортизација	-	(34.361)	(215.714)	-	(250.075)
Крајна нето книговодствена вредност	144.283	480.969	2.140.513	52.769	2.818.534
На 31 декември 2012					
Набавна вредност	144.283	3.115.536	6.494.370	52.769	9.806.958
Акумулирана амортизација	-	(2.634.567)	(4.353.857)	-	(6.988.424)
Нето книговодствена вредност	144.283	480.969	2.140.513	52.769	2.818.534
Година завршена на 31 декември 2013					
Почетна нето книговодствена вредност	144.283	480.969	2.140.513	52.769	2.818.534
Зголемувања	-	-	-	5.976	5.976
Пренос од инвестиции од тек	-	7.918	33.817	(41.735)	-
Амортизација	-	(200.202)	(59.804)	-	(260.006)
Крајна нето книговодствена вредност	144.283	288.685	2.114.526	17.010	2.564.504
На 31 декември 2013					
Набавна вредност	144.283	3.123.454	6.519.989	17.010	9.804.735
Акумулирана амортизација	-	(2.834.769)	(4.405.463)	-	(7.240.231)
Нето книговодствена вредност	144.283	288.685	2.114.526	17.010	2.564.504

Од вкупните трошоци за амортизација (на материјалните и нематеријалните средства), во трошоци содржани во продадени производи се вклучени МКД 224.506 илјади (2012: МКД 208.068 илјади), во административни трошоци се вклучени МКД 13.829 илјади (2012: МКД 14.223 илјади) и во малопродажни, продажни и дистрибутивни трошоци се вклучени МКД 22.055 илјади (2012: МКД 29.249 илјади).

Друштвото има евидентирано земјиште во Финансиските извештаи кое е во државна сопственост и за кое Друштвото има право на користење. Процедурата за добивање на сопственост над земјиштето е во тек.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

15. Недвижности, постројки и опрема (продолжение)

Обезвреднување

Земајќи ја во предвид промената на природата на операциите на Друштвото, раководството направи тест за обезвреднување на недвижностите, постројките и опремата на 31 декември 2013. Надоместливата вредност се базира на употребливата вредност сметајќи ја целата рафинерија како едно единица која генерира парични приливи. При определувањето на употребливата вредност, проектираните парични текови беа дисконтирани со дисконтна стапка од 8% (пооданочување). Резултатите од тестот не покажаа дека е потребно да се направи обезвреднување на 31 декември 2013 година.

16. Финансиски средства расположливи за продажба

	2013	2012
На 1 јануари	11.648	11.648
Зголемувања	-	-
Отуѓувања	-	-
Нето загуби пренесени во ревалоризациони резерви	(3.128)	(6.790)
На 31 декември	8.520	4.858

Финансиските средства расположливи за продажба се деноминирани во македонски денари и го вклучуваат следново:

	2013	2012
Вложувања во компании	5.227	2.484
Вложувања во банки	3.293	2.374
	8.520	4.858

17. Залихи

	2013	2012
Суровини и материјали – сурова нафта	288.503	649.517
Суровини и материјали	49.522	53.542
Недовршено производство	19.673	541.998
Готови производи	145.852	2.046.942
Трговска стока	473.754	130.467
Резервни делови и ситен инвентар	36.736	48.052
	1.014.040	3.470.518

18. Побарувања од купувачите и други побарувања

Нето книговодствената вредност на побарувањата од купувачите е следната:

	2013	2012
Купувачи во земјата	1.932.693	2.658.978
Купувачи од странство	381.004	494.937
Побарувања од купувачи - бруто	2.313.697	3.153.915
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(80.881)	(61.845)
	2.232.816	3.092.070

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

18. Побарувања од купувачите и останати побарувања (продолжува)

Нето книговодствената вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарувања е следната:

	2013	2012
Купувачи во земјата	1.932.693	2.658.978
Купувачи од странство	380.670	494.690
Купувачи поврзани субјекти во странство (белешка 26)	334	247
Намалено за: Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(80.881)	(61.845)
Побарувања од купувачите - нето	2.232.816	3.092.070
Побарувања од "Escrow" сметка	769.497	769.497
Побарувања за данок на додадена вредност и останати побарувања од државни институции	-	782.525
Претплатени трошоци	33.928	68.304
Авансни плаќања	3.791	3.974
Побарувања од вработените	23	27
Други краткорочни побарувања	5.399	-
Останати побарувања	812.638	1.624.327
	3.045.454	4.716.397

Побарувањата од поврзани субјекти претставуваат побарувања од Хеленик Петролеум С.А. Грција, ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А. Грција, Глобал Петролеум Албанија Ш.п.к. Албанија, и Вардакс С.А. Грција (белешка 26).

Според одредбите од Договорот за купопродажба и концесија од 8 мај 1999 склучен помеѓу ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А. (матичната компанија) и Владата на Република Македонија, Друштвото има евидентирано побарувања за периодот од 2000 до 2004 година, во износ од приближно МКД 769.497 илјади кои произлегуваат од настанати пред преземањето на Друштвото од стана на ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.. Старосната анализа на побарувања од купувачите е како што следи:

	2013	2012
Недоспеани	2.932.540	2.932.540
до 30 дена	118.006	118.006
од 30 до 90 дена	21.800	21.800
од 90 дена до 1 година	17.744	17.744
Над 1 година	63.825	63.825
Вкупно бруто побарувања од купувачи	3.153.915	3.153.915

Движењата на провизијата за исправка на вредноста на побарувањата од купувачи е како што следи:

	2013	2012
На 1 јануари	61.845	58.470
Провизија за исправка на вредност на побарувањата	20.838	3.402
Наплатени провизирани побарувања	(224)	(27)
Ослободување на провизија	(1.578)	-
На 31 декември	80.881	61.845

Исправката на вредност генерално се отпишува кога не постојат предвидувања за надомест на побарувањето.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

18. Побарувања од купувачите и останати побарувања (продолжува)

Старосната структура на побарувањата кои имаат исправка на вредноста е како што следи:

	2013	2012
Над 1 година	63.825	61.845
Над 180 дена	17.056	-
	<u>80.881</u>	<u>61.845</u>

Движењето на исправката на вредноста за различни категории на побарувања е како што следи:

Побарувања во земјата	2013	2012
Почетна состојба на 1ви јануари	45.043	42.260
Износ признаен како трошок	20.223	2.789
Наплатени побарувања признаени како приход	(224)	(6)
	<u>65.042</u>	<u>45.043</u>

Побарувања во странство	2013	2012
Почетна состојба на 1 јануари	16.802	16.210
Износ признаен како трошок	615	613
Наплатени побарувања признаени како приход	-	(21)
Ослободување на провизија	(1.578)	-
	<u>15.839</u>	<u>16.802</u>

Износите кои се признаени како исправка на вредноста се отпишуваат кога нема очекување дека ќе се добијат дополнителни приливи. Според политиките на Друштвото следните фактори се земаат во предвид при оценка на обезвреднетоста на побарувањата: побарувања над 90 дена, чести доцни плаќања, високо ризични клиенти и клиенти со финансиски потешкотии. Побарувањата од купувачите се осигурени со банкарски гаранции и хипотеки.

Нето книговодствените вредности на побарувањата од купувачите се деноминирани во следниве валути:

	2013	2012
МКД	1.867.651	2.613.935
ЕУР	241	705
УСД	364.924	477.430
	<u>2.232.816</u>	<u>3.092.070</u>

Нето книговодствените вредности на останатите побарувања се деноминирани во следниве валути:

	2013	2012
МКД	812.638	1.624.327
	<u>812.638</u>	<u>1.624.327</u>

Пазарната вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарување на денот на билансот на состојба е иста со нивната нето книговодствена вредност.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

19. Пари и парични средства

	2013	2012
Денарски жиро - сметки	153.990	75.357
Девизни жиро - сметки	37.252	17.240
Благајна	153	219
Останати парични средства	151.697	1.445
	343.092	94.261

Нето книговодствената вредности на парите и паричните средства се деноминирани во следните валути:

	2013	2012
МКД	305.685	76.909
ЕУР	52	2.418
УСД	37.355	14.904
ГБП	-	30
	343.092	94.261

20. Капитал и резерви

Акции

Вкупниот број на обични акции изнесува 846,360 обични акции со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција (2012: 824.799 со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција и 21.561 приоритетни акции 21.561 со номинална вредност од ЕУР 51,12). Сите издадени акции се целосно платени.

Во текот на 2013 година имаше промени во сопственичката структура на Друштвото и заклучно со 31 декември 2013 структурата на акционерите е како следи:

	Број на обични акции	Вкупен број на акции	% од вкупниот акционерск и капитал
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	689.875	689.875	81,51 %
ДПТУ Пуцко Петрол Увоз- Извоз Доо Македонски			10,87 %
Брод	91.965	91.965	
Други 1)	64.520	64.520	7,62 %
	846.360	846.360	100 %

1) Акционери кои индивидуално се сопственици на помалку од 0,4% од акционерскиот капитал.

20. Капитал и резерви (продолжение)

Дивиденди

Во 2013 година не исплатена е дивиденда (2012: МКД 1.356 илјади исплатено само за приоритетни акции во износ). Нема други објавени дивиденди.

Резерви

Законски резерви

Според македонската регулатива, Друштвото е обврзано да има задолжителни законски резерви издвоени преку резервирања од нето добивката. Со промените во законот за трговски друштва ефективен од 1 јануари 2013 годишното издвојување за законски резерви треба да изнесува минимум 5% од добивката, освен доколку Друштвото има веќе издвоено резерви кои изнесуваат една петтина (1/10) од основниот акционерски капитал. Друштвото има достигнато потребното минимално ниво на законски резерви во претходните години и според тоа нема издвојувања за законски резерви во 2013 година.

Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се однесуваат за: (а) недвижности, постројки и опрема, и се состојат од кумулативното зголемување на нивната сегашната вредност врз основа на зголемувањето на индексот на цени на производителите на денот на ревалоризација, кое се пресметуваше до 2003, и (б) ефектите од ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба.

21. Обврски за бенефиции на вработените

	2013	2012
Отпремнини за пензионирање и јубилејни награди	21.751	22.893
	<u>21.751</u>	<u>22.893</u>

Претпоставките се базирани на актуарскиот совет во согласност со објавените статистики во земјата. Обврските за бенефиции на вработените се сметаат годишно но во 2013 истите се пресметани од страна на независен актуар со користење на метода на кредитирање на проектирана единица.

Стапка на смртност:

Од проучување на стапките на смртност во минатите години Друштвото одреди репрезентативна стапка за очекувана смртност во Република Македонија. Шведската стапка на смртност EVK2000 е користена.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

21. Обврски за бенефиции на вработените (продолжение)

	2013	2012
Износи признаени во Билансот на состојба		
Сегашна вредност на обврската	21.751	22.893
Пазарна вредноста на средствата на планот	-	-
Нето обврска/ (средства) во билансот на состојба	21.751	22.893
Износи признаени во билансот на успех		
Трошок за тековна услуга	1.030	4.593
Нето камата на нето обврската/ (средство) од планот за дефинирани користи	1.170	-
Признавање на актуарски (добивки)/ загуби	-	-
Редовен трошок во билансот на успех	2.200	4.593
Подмирувања/ Скратувања/ Загуба/ (добивка) од престанок	33.155	-
Вкупен трошок во билансот на успех	35.355	4.593
Усогласување на обврската		
Обврски за план на дефинирани користи на почетокот на периодот	22.893	18.300
Трошок за тековна услуга	1.030	4.593
Трошок за камата	1.170	-
Бенефиции платени директно од Друштвото	(37.396)	-
Подмирувања/ Скратувања/ Загуба/ (добивка) од престанок	33.156	-
Актуарски (добивки)/ загуби - искуство	898	-
Обврски за планот на дефинирани користи на крајот на периодот	21.751	22.893
Движење на нето обврската/ (средствата) во билансот на состојба		
Нето обврска/ (средство) во билансот на состојба на почетокот на годината	22.893	18.300
Директно платено бенефиции	(37.395)	-
Вкупно трошоци признаени во билансот на успех	35.355	4.593
Вкупен износ признаен во останатата сеопфатна добивка	898	-
Нето обврска/ (средство) во билансот на состојба	21.751	22.893
Претпоставки		
Дисконтна стапка	5%	
Ценовна инфлација	3%	
Стапка на пораст на компензацијата	5%	
Траење на планот	8.23	
Иден работен век	15.97	
Очекувани бенефиции кои треба да се исплатат според планот следната година	795	-

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

22. Обврски кон добавувачи и останати обврски

Нето книговодствената вредност на обврските кон добавувачи е следната:

	2013	2012
Обврски кон добавувачи во земјата	82.725	100.301
Обврски кон добавувачи во странство	1.460.166	5.363.237
Обврски за примени нефактурирани стоки	1.313	3.320
	1.554.204	5.466.858

Нето книговодствената вредност на обврските кон добавувачи и останати обврски е следната:

	2013	2012
Обврски кон добавувачи во земјата	82.725	100.301
Обврски кон добавувачи во странство	144.792	161.831
Обврски кон поврзани субјекти во странство (белешка 26)	1.315.374	5.201.406
Обврски за примени нефактурирани стоки	1.313	3.320
Обврски кон добавувачи	1.554.204	5.466.858
Примени аванси	22.985	27.214
Обврска за ДДВ	39.744	-
Обврски за акцизи	78.523	130.587
Обврски за плати	19.857	19.944
Обврски за персонален данок и придонеси	9.306	9.405
Данок од задршка	107	17
Однапред предвидени трошоци	8.488	27.010
Други тековни обврски	179.010	214.177
	1.733.214	5.681.035

Обврските кон поврзани субјекти претставуваат обврски кон Хеленик Петролеум С.А. Грција и Вардакс С.А. Грција (белешка 26).

Нето книговодствените вредности на обврските кон добавувачи се деноминирани во следниве валути:

	2013	2012
МКД	84.037	103.623
УСД	1.455.676	5.353.400
ЕУР	4.491	9.835
	1.544.204	5.466.858

Нето книговодствените вредности на останатите обврски се деноминирани во следниве валути:

	2013	2012
МКД	179.010	214.177
	179.010	214.177

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

23. Заеми

	2013	2012
Заеми	624.653	659.953
	<u>624.653</u>	<u>659.953</u>

Заемите се мерат според амортизирана набавна вредност. Заемите се со рок на доспевање до 2014 и се со каматна стапка од 5-6% годишно.

Сметководствената и објективната вредност на краткорочните заеми е следната:

	Сметководствена вредност		Објективна вредност	
	2013	2012	2013	2012
Заеми	624.653	659.953	624.653	659.953
	<u>624.653</u>	<u>659.953</u>	<u>624.653</u>	<u>659.953</u>

Објективната вредност на краткорочните заеми е приближна со нивната сметководствена вредност, бидејќи ефектот од дисконтирањето е незначаен.

Сметководствените вредности на заемите се деноминирани во следниве валути:

	2013	2012
МКД	485.000	520.000
УСД	139.653	139.953
	<u>624.653</u>	<u>659.953</u>

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

24. Трошоци по природа

	2013	2012
Набавна вредност за продадена трговска стока	19.925.052	26.336.927
Потрошени суровини	2.435.831	11.090.797
Промена на залихи	2.428.516	(2.066.534)
Трошоци за вработените	466.825	467.038
Трошоци за амортизација	261.391	251.541
Потрошени хемикалии	125.382	121.175
Останати нематеријални трошоци	101.593	111.539
Потрошена електрична енергија	68.757	129.234
Трошоци за надомести на вработени за храна и превоз	58.630	63.122
Обезвреднување на залихата	57.643	-
Премии за осигурување	50.368	51.646
Трошоци за манипулација и логистика	52.135	-
Трошоци за одржување	40.904	90.570
Трошоци за отпремнина	35.056	5.329
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	20.839	18.947
Исправка на вредноста на резервни делови	14.683	-
Сопствена потрошувачка	14.085	27.249
Трошоци за транспорт	13.516	32.133
Трошоци за закупнина	11.892	12.704
Трошоци за останати услуги	11.236	13.053
Останати трошоци	9.193	3.250
Промоции, реклами и спонзорства	9.054	23.948
Дополнително утврдени трошоци	4.130	1.986
Трошоци за телекомуникациски услуги	4.111	5.131
Трошоци за деловни патувања	2.919	2.130
Трошоци за претплати и списанија	1.789	1.784
Потрошок на канцелариски материјал	1.485	2.380
Нето книговодствена вредност на отуѓени основни средства	72	15
	26.227.087	36.797.094

25. Трошоци за вработените

	2013	2012
Трошоци за плати	289.411	294.362
Придонеси и даноци за плати	139.258	130.265
Други бенефиции	38.156	22.412
	466.825	447.039

	2013	2012
Просечен број на вработени	661	675

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

26. Трансакции со поврзани субјекти

Друштвото е контролирано од ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.Грција, кој поседува 81,51% од акциите на Друштвото. Краен сопственик е Хеленик Петролеум С.А., со седиште во Грција. Останатите 7,61% од акциите на Друштвото се во сопственост на останати акционери и 10,87% од акциите се во сопственост на ДПТУ Пуцко Петрол Увоз- Извоз Доо Македонски Брод.

Сите трансакции со поврзаните субјекти произлегуваат од нормалниот тек на работењето и нивната вредност и условите се взаемно утврдени.

Подолу се прикажани трансакциите со поврзаните субјекти:

а) Продажби на стоки и услуги

Продажби на стоки	2013	2012
ЕКО Србија	140.456	61.422
Хеленик Петролеум С.А.	37	44
	140.493	61.466
Продажби на услуги	2013	2012
Вардакс С.А.	4.306	1.536
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	115	67
	4.421	1.603

б) Набавки на сировини, стоки и услуги

Набавки на сировини и стоки	2013	2012
Хеленик Петролеум С.А.	22.386.737	36.199.027
ЕКО Србија	-	7.505
Еко АБЕЕ	3.442	5.312
Глобал Петролеум Албанија Ш.к.п. Албанија	-	861
	22.390.179	36.212.705
Набавки на услуги	2013	2012
Вардакс С.А.	45.907	249.380
Еко АБЕЕ	4.041	-
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	-	5.739
Аспрофос С.А.	-	3.015
ЕЛ.П.ЕТ Интернационал консалтинг	5.506	-
	55.454	258.134

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

26. Трансакции од поврзани субјекти (продолжува)

в) Салда кои произлегуваат од продажба на добра/услуги

<i>Побарувања од продажби на стоки</i>	2013	2012
Хеленик Петролеум С.А.	62	25
Глобал Петролеум Албанија Ш.к.п. Албанија	2	2
	64	27

<i>Побарувања од продажби на услуги</i>	2013	2012
Вардакс С.А.	247	201
Хеленик Петролеум С.А.	14	13
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	10	6
	271	220

г) Салда кои произлегуваат од набавки на сировини, стоки и услуги

<i>Оберски од набавки на сировини и стоки</i>	2013	2012
Хеленик Петролеум С.А.	1.313.981	5.110.958
ЕКО АБЕЕ	-	937
	1.313.981	5.111.895

<i>Оберски од набавки на услуги</i>	2013	2012
Вардакс С.А.	-	89.352
ЕКО АБЕЕ	730	
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	-	159
	730	89.511

д) Надоместоци за раководството

Раководство ги вклучува членовите на Одборот на директори и Директорите на Друштвото. Надоместоците платени или кои треба да се платат на раководство за услугите се прикажани подолу:

	2013	2012
Нето плати	22.250	23.532
Даноци и придонеси од плата	6.304	6.506
Останати бенефиции	4.283	2.243
	32.837	32.281

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје
Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

(сите износи се во илјади денари, освен доколку не е поинаку назначено)

27. Потенцијални обврски

а) Банкарски гаранции

Друштвото има потенцијални обврски во однос на банкарски гаранции кои произлегуваат од нејзиниот нормален тек на работење. Не се очекува да произлезат значајни обврски, како резултат на потенцијалните обврски. На 31 декември 2013 година, Друштвото има банкарски гаранции во износ од МКД 453.277 илјади (2012: МКД 703.441 илјади). На датумот на овие финансиски извештаи, не се очекуваат никакви дополнителни плаќања.

б) Правни спорови

Во рамките тековните активности, постои можност да се добијат тужби против Друштвото. Врз основа на сопствени проценки, како и совети од интерни и екстерни консултанти, раководството на Друштвото смета дека тужбите нема да предизвикаат материјални загуби и според тоа не е направена резервација во овие финансиски извештаи.

Во текот на 2013, ОКТА прими барање од страна на малцинскиот акционер во согласност со Законот за трговски друштва, глава 5 член 460-в, во врска со извршување на специјална ревизија од страна на овластен ревизор. Собранието на акционери на Друштвото на собранието на 1 август 2013 издаде резолуција за назначување на ревизор, но малцинскиот акционер кој го иницираше барањето поведе судски процес против таа одлука. До датумот на овие финансиски извештаи ангажманот на ревизорот е неизвесен, и зависи од исходот на судската постапка.

28. Превземени обврски

А) Обврски по основ на оперативен наем

Друштвото користи возила под оперативен наем. Трошоците кои произлегуваат од наемот се прикажани во билансот на успех, белешка 6,7,8 и 9.

Во табелата долу се прикажани идните минимални плаќањата кои произлегуваат од оперативниот наем:

	2013	2012
Не повеќе од 1 година	10.864	9.859
Повеќе од 1 година но не повеќе од 5 години	12.932	16.574
Повеќе од 5 години	-	-
	23.797	26.433

29. Настани по периодот на известување

Нема последователни настани после периодот на известување кои би влијаеле на извештајот на сеопфатната добивка, на извештајот на финансиската состојба како и на извештајот за паричните текови за 2013 година.

Во текот на јануари 2014 Бордот на Директори на ОКТА одобри услови за програма за доброволно пензионирање поради деловни причини за 2014. Оваа програма ќе резултира со заминување на број на вработени во ОКТА, кои исполнуваат специфични услови и се очекува да бидат финализирани пред крајот на годината 2014. Максималниот износ на исплатата по основ на отпремнина за оваа програма е 3.8 милиони евра.

**ОКТА Рафинерија на нафта
Акционерско друштво – Скопје**

Годишна сметка

за годината што завршува на 31 декември 2013 година

Податоци се внесуваат само во сино обоените полиња

ЕМБС	0	4	0	7	4	0	0	9											
Трансакциска сметка																			

Општи (насловни) информации

Назив на друштвото	ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје																		
Адреса	Ул. 1 бр. 25, с. Миладиновци																		
Седиште	Скопје																		
Телефон	+2 2532 107																		
Единствен даночен број	4	0	3	0	9	8	0	2	5	4	8	4	5						
Тековна година	2013																		
Сметководствена политика - денови во годината	365																		

ПРИЛОГ 2

[ ][ ][ ]			[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]							[ ][ ][ ]													
			Период							Контролор													
1	2	3	0	4	0	7	4	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)							Резервни кодекси													

Назив на друштвото **ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје**

Адреса, седиште и телефон **Ул. 1 бр. 25, с. Миладиновци Скопје +2 2532 107**

Единствен даночен број **4 0 3 0 9 8 0 2 5 4 8 4 5**

БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)
за периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		26.038.178.692	36.221.538.043
2.	Приходи од продажба	202		25.997.930.715	36.209.040.960
3.	Останати приходи	203		40.247.977	12.497.083
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		2.588.940.276	522.406.245
4.б.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		160.423.513	2.588.940.276
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206			
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		23.807.966.174	38.878.170.333
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		2.568.001.073	11.401.721.721
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		19.925.051.774	26.336.927.691
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210			
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		161.543.070	133.880.897
11.	Останати трошоци од работењето	212		212.861.555	198.056.432
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		524.034.691	533.805.289
12.a.	Плати и надоместоци на плати (нето)	214		289.411.181	291.905.152

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		25.798.699	26.020.530
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		113.459.092	113.243.950
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		95.365.719	102.635.657
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		261.391.417	251.540.896
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219			
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		93.165.101	18.947.068
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221			
17.	Останати расходи од работењето	222		61.917.493	3.290.339
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		639.164.144	941.231.139
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224		464.798.826	651.966.463
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225			
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226			
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		464.798.826	651.966.463
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228			
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229			
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		37.494.049	36.759.890
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		136.871.269	252.504.786
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232			
24.	Останати финансиски приходи	233			
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		578.821.589	948.377.019
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		392.273.784	647.861.916
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236			
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		392.273.784	647.861.916
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238			
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		39.261.612	17.805.718
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		147.286.193	282.709.385

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241			
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242			
31.	Останати финансиски расходи	243			
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244			
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245			
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		0	
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247		137.961.690	597.244.139
36.	Нето добивка од прекинати работења	248			
37.	Нето загуба од прекинати работења	249			
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		0	
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		137.961.690	597.244.139
40.	Данок на добивка	252		12.116.687	8.179.486
41.	Одложени даночни приходи	253			
42.	Одложени даночни расходи	254			
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		0	
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		150.078.377	605.423.625
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		650	666
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		150.078.377	605.423.625
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260			
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261			
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		150.078.377	605.423.625
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263			
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264			
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265			
48.б.	Вкупно разводнета заработувачка по акција	266			
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267			
48.г.	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	268			

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 01.01 до 31.12. 20 13 година

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		0	
2.	Загуба за годината	270		150.078.377	605.423.625
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - 274+276+278+280+282+284)	271		2.763.821	
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - 273+275+277+279+281+283)	272			6.634.702
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273			
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274			
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		3.661.950	
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276			2.042.443
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277			
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278			
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279			
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280			
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281			
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		898.129	4.592.259
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283			
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284			
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285			
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286		2.763.821	
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285- 271) или (272 + 285)	287			6.634.702
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288			
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289			
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290			
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270-286) или (287-269)	291		147.314.556	612.058.327
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292			
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293			

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД _____ ДЕЈНОСТ-
(Се назначува главната приходна шифра на дејноста утврдена со Националната класификација на дејности)

1	9	2	0
---	---	---	---

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Теодора Солманова - Илиќ

ЕМБГ

2	1	0	7	9	7	2	4	5	5	0	7	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Увер. бр.

1	2		4	3	3	1	6		2
од									

Овласт. Сметков./Сметководител

од

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото: _____

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје

ЕМБС:

4	0	7	4	0	0	9
---	---	---	---	---	---	---

Во, Скопје _____

На ден 27 февруари 2014 година

Одговорно лице на субјектот

_____

Раководител

_____

ПРИЛОГ 1

[ ][ ][ ]			[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]							[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]					
1 2 3			0 4 0 7 4 0 0 9							0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0					
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)							Резервни кодекси					
Период			Контролор												

Назив на друштвото **ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје**

Адреса, седиште и телефон **Ул. 1 бр. 25, с. Миладиновци Скопје +2 2532 107**

Единствен даночен број **4 0 3 0 9 8 0 2 5 4 8 4 5**

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)
на ден 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА:				
	А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.575.078.487	2.826.520.098
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		2.053.654	3.127.878
3.	Издатоци за развој	003			
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		2.053.654	3127878
5.	Гудвил	005			
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006			
7.	Нематеријални средства во подготовка	007			
8.	Останати нематеријални средства	008			
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.564.504.283	2.818.533.620
10.	Недвижности (011+012)	010		432.967.703	625.252.217
10.a.	Земјиште	011		144.282.744	144.282.744
10.б.	Градежни објекти	012		288.684.959	480.969.473

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		2.007.064.675	2.002.044.780
12.	Транспортни средства	014		39.555.852	45.402.085
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		67.906.459	93.066.224
14.	Биолошки средства	016			
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017			
16.	Материјални средства во подготовка	018		17.009.594	52.768.314
17.	Останати материјални средства	019			
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020			
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		8.520.550	4.858.600
20.	Вложувања во подружници	022			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023			
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024			
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025			
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		8.520.550	4.858.600
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027			
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		8.520.550	4.858.600
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029			
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030			
26.	VI. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032			
28.	Побарувања од купувачи	033			
29.	Останати долгорочни побарувања	034			
30.	VII. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		4.368.657.678	8.219.151.657
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		1.014.039.721	3.470.517.444
33.	Залихи на сировини и материјали	038		338.025.114	703.058.675
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		36.735.703	48.051.885
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		19.673.269	541.997.979
36.	Залихи на готови производи	041		145.851.431	2.046.942.297
37.	Залихи на трговски стоки	042		473.754.204	130.466.608
38.	Залихи на биолошки средства	043			
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044			
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		3.011.525.773	4.654.372.764
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		792.995	727.457
42.	Побарувања од купувачи	047		2.232.023.192	3.091.343.003
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048			
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		1	790.952.759
45.	Побарувања од вработените	050		527.587	531.800
46.	Останати краткорочни побарувања	051		778.181.998	770.817.745
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	0
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054			
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055			
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056			
50.	Побарувања по дадени заеми	057			
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		343.092.184	94.261.449
52.а.	Парични средства	060		191.395.274	92.816.067
52.б.	Парични еквиваленти	061		151.696.910	1.445.382
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		33.928.107	70.452.321
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		6.977.664.272	11.116.124.076
55.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		3.615.529.828	1.876.071.521

56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		4.604.858.343	4.752.243.283
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		2.472.819.516	2.472.819.516
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067			
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068			
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069			
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		82.104.562	79.340.741
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		812.119.797	812.190.181
63.	Законски резерви	072		494.718.176	494.718.176
64.	Статутарни резерви	073			
65.	Останати резерви	074		317.401.621	317.472.005
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		1.387.892.845	1.993.316.470
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076			
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		0	
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		150.078.377	605.423.625
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079			
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		2.364.318.199	6.337.031.890
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		21.751.402	22.892.514
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		21.751.402	22.892.514
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084			
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086			
78.	Обврски спрема добавувачи	087			
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088			
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089			
81.	Обврски по заеми и кредити	090			
82.	Обврски по хартии од вредност	091			
83.	Останати финансиски обврски	092			
84.	Останати долгорочни обврски	093			
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094			
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		2.342.566.797	6.314.139.376
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		1.315.375.059	5.207.528.246
88.	Обврски спрема добавувачи	097		228.834.142	259.329.948
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		22.979.939	27.213.880
90.	Обврски по основ на даноци и придонеси на плата и надомести на плата	099		9.305.668	9.405.145
91.	Обврски кон вработените	100		19.857.860	19.944.178
92.	Тековни даночни обврски	101		121.561.129	130.604.614
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102			
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
95.	Обврски по заеми и кредити	104		624.653.000	659.953.000
96.	Обврски по хартии од вредност	105			
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106			
98.	Останати финансиски обврски	107			
99.	Останати краткорочни обврски	108			160.365
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		8.487.730	26.848.903
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110			
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		6.977.664.272	11.116.124.076
103.	Г. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	112		3.615.529.828	1.876.071.521

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме

Теодора Соломанова - Илиќ

ЕМБГ

2 1 0 7 9 7 2 4 5 5 0 7 1

Увер. бр.

Овласт. Сметков./Сметководител
1 2 - 4 3 3 1 6 / 2
од 0 0 0

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото:

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје

ЕМБС:

4 0 7 4 0 0 9

Во, Скопје

На ден 27 февруари 2014 година

Лице одговорно за составување на билансот

Раководител

(Handwritten signature)

Образец „ДЕ“

--	--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

1 2 3
Вид работа

0	4	0	7	4	0	0	9
---	---	---	---	---	---	---	---

4 5 6 7 8 9 10 11
Идентификационен број (ЕМБС)

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
Резервни кодекси

Назив на субјектот

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје

Адреса, седиште и телефон

Ул. 1 бр. 25, с. Миладиновци

Скопје

+2 2532 107

Единствен даночен број

4	0	3	0	9	8	0	2	5	4	8	4	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

за државна евиденција за субјектите кои
не применуваат посебни сметковни планови
(големи, средни, мали и микро субјекти)

за 2013 година

(во денари)

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	003д	Набавна вредност на компјутерскиот софтвер	601	8.456.786	8.145.710
1.а.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер	602		
1.б.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер	603	6.403.132	5.017.832
1.в.	003д-008д-009д	Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер (< или = АОП 004 од БС)	604	2.053.654	3.127.878
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
2	010д	Земјишта	605	144.282.744	144.323.744
3	014д	Шуми	606		
4	011д	Набавна вредност на становите и станбените згради	607	3.123.453.562	3.115.536.439
4.а.	018д	Вредносно усогласување на становите и станбените згради	608		
4.б.	019д	Акумулирана амортизација на становите и станбените згради	609	2.834.768.603	2.634.566.966
4.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на становите и станбените згради (< или = АОП 012 од БС)	610	288.684.959	480.969.473
5	011д	Набавна вредност на нестанбени згради	611		

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
5.а.	018д	Вредносно усогласување на нестанбените згради	612		
5.б.	019д	Акумулирана амортизација на нестанбените згради	613		
5.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на нестанбените згради (< или = АОП 012 од БС)	614	0	0
6.	012д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	615		
7.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	616		
7.а.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	617		
7.б.	019д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	618		
7.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	619	0	0
8.	014д	Набавна вредност на основното стадо	620		
8.а.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	621		
8.б.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	622		
8.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	623	0	0
9.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	624		
10.	016д	Вложувања во природни богатства во подготовка	625		
11.	016д	Подобрување на земјиштето	626		
		В. ПРИХОДИ			
12.		І. Приходи од продажба	627	25.997.930.715	36.209.040.960
13.	73д и 74д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	628		
14.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	629		
15.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	630	19.387.896.396	24.687.387.498
16.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	631	6.610.034.319	11.521.653.462

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
17.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ (< или = АОП 202 од БУ)	632		
18.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	633		
19.	746	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	634		
20.	746д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	635		
21.	747	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	636		
22.		II. Останати приходи	637	40.247.975	12.497.083
23.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	638		
24.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	639		
25.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност (< или = АОП 203 од БУ)	640		
26.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	641	1.105.345	
27.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	642		
28.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	643	224.220	37.058
29.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	644		
30.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	645		
31.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	646		
32.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	647		
33.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	648		
34.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	649	38.918.410	12.460.025

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
35.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	650		
36.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	651		
37.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	652		
38.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	653		
39.		III. Финансиски приходи	654	0	0
40.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	655		
		Г. РАСХОДИ			
41.		I. Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	656	2.657.290.591	11.398.929.673
42.	400д	Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	657	2.565.658.389	11.226.634.770
43.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	658		
44.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	659		
45.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	660	1.485.209	817.671
46.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	661		
47.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	662	857.475	1.122.718
48.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	663		
49.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	664		
50.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	665	68.756.724	129.233.703
51.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	666	14.085.073	27.249.055
52.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	667	5.738.125	12.665.793
53.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	668	709.596	1.205.963
54.		II. Трошоци за услуги	669	17.819.451	37.263.617

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
55.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	670	6.993.303	13.589.970
56.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	671	6.522.797	18.542.719
57.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	672	4.303.351	5.130.928
58.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	673		
59.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	674		
60.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	675		
61.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	676		
62.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	677		
63.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	678		
64.	416д	Трошоци за истражување и развој (< или = АОП 211 од БУ)	679		
65.		III. Надомести на трошоците за вработените	680	18.715.627	18.695.023
66.	420д	Вкалкулирани надомести за време на боледување	681	3.220.277	2.456.902
67.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	682	42.370	
68.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	683		
69.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	684	2.505.060	3.367.530
70.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	685	12.736.756	12.719.027
71.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	686	211.164	151.564
72.	449д	Појачана исхрана	687		
73.		IV. Останати трошоци од работењето	688	265.825.614	133.579.823
74.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	689	131.478	354.449
75.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	690	3.920.548	1.533.726

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
76.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	691		
77.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	692		
78.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	693		
79.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	694		
80.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	695	28.016.561	
81.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	696	29.288.843	30.030.735
82.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	697		889
83.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	698		
84.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	699	441.118	1.911.671
85.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	700	5.766.354	7.980.605
86.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	701	47.156.981	46.843.945
87.	445д	Премии за осигурување на лица (< или = АОП 212 од БУ)	702	1.596.600	
88.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	703	9.395.769	14.542.559
89.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	704	14.212.199	12.195.452
90.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	705	814.460	823.885
91.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	706	14.221.950	17.361.907
92.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	707	110.862.753	
93.		V. Останати расходи	708	5.079.571	356.387
94.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	709	5.079.571	356.387
95.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	710		

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
96.		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	711	0	0
97.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	712		
98.		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите	713	0	0
99.		Исплатени дивиденди	714		
		Д. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
100.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	715		

Во, Скопје

На ден 27 февруари 2014 година

Лице одговорно за составување на образецот

Раководител

М.П. на ЦРМ и дата на приемот

Контролата ја извршиле

[ ][ ][ ]			[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]								[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]				
Период			Контролор												
1 2 3	4 5 6 7 8 9 10 11	12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26													
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)	Резервни кодекси													

Назив на субјектот **ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје**

Адреса, седиште и телефон **Ул. 1 бр. 25, с. Миладиновци Скопје +2 2532 107**

Единствен даночен број **4 0 3 0 9 8 0 2 5 4 8 4 5**

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
1.	19.20	Производство на рафинирани нафтени производи	5.341.905.350
2.	46.71	Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива и слични п	21.334.629.412
3.	47.30	Трговија на мало со моторни горива и мазива во специјализиран	808.074
4.			
5.6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
ВКУПНО ПРИХОДИ (Збир од АОП 201 + 223 + 244 од Билансот на успех)			26.677.342.836

- 1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.
2) Во колоната за „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.
3) Во колоната за „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

1 9 2 0

Производство на рафинирани нафтени производи

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД 21334629412 ДЕЈНОСТ-

4 6 7 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме

Теодора Соломанова - Илиќ

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ 2 1 0 7 9 7 2 4 5 5 0 7 1

Увер. бр. 1 2 - 4 3 3 1 6 / 2
од 0 0 0

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на Друштвото:

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје

ЕМБС: 4 0 7 4 0 0 9

Во, Скопје

На ден 27 февруари 2014 година

Одговорно лице на субјектот

Раководител

Стефан

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје

Даночен биланс

2013

УТВРДУВАЊЕ НА ДАНОК ОД ДОБИВКА НА НЕПРИЗНАЕНИ РАСХОДИ

A	Усогласување на непризнаени расходи за даночни цели од тековната година (Збир од АОП 02 до АОП 26)	01	121.166.865
1	Расходи кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот	02	
2	Исплатени надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ	03	51.866.656
3	Исплатени надоместоци на трошоци на вработените што не се утврдени со член 11 став 1 точка 2 од ЗДД	04	
4	Трошоци за организирана исхрана и превоз исплатени над износите утврдени со закон	05	
5	Трошоци по основ на месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон	06	1.163.893
6	Трошоци по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над висината утврдена со закон	07	
7	Надоместоци за лица волонтери и за лица ангажирани за вршење на јавни работи исплатени над износите утврдени со закон	08	
8	Скриени исплати на добивки	09	
9	Трошоци за репрезентација	10	5.317.530
10	Трошоци за донации во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината	11	440.975
11	Трошоци за спонзорства во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности над 3% од вкупниот приход остварен во годината	12	136.618
12	Трошоци по основ на камати по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот	13	
13	Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органи на управување и на вработени	14	
14	Даноци по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник	15	296.597
15	Парични и даночни казни, пенали и казнени камати за ненавремена уплата на јавни давачки и на трошоци за присилна наплата	16	5.079.571
16	Исплати на стипендии	17	106.708
17	Трошоци на кало, растур, крш и расипување	18	5.605.752
18	Траен отпис на ненаплатени побарувања	19	
19	Пропорционален износ на амортизацијата на средства за кои е искористено даночно ослободување по основ на реинвестирана добивка во ДБ за 2007 и 2008 година	20	23.736.247
20	Трошоци за исправка на вредноста на ненаплатени побарувања	21	20.614.595
21	Разлика помеѓу трансферна и пазарна цена остварена меѓу поврзани лица	22	
22	Износ на делот од камати по заеми кои се добиени од поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција	23	
23	Износ на затезни камати помеѓу поврзани лица	24	
24	Износ на камати на заеми добиени од содружници или акционери – нерезиденти со најмалку 25% учество во капиталот на друштвото	25	
25	Други усогласувања на расходи согласно со ЗДД кои посебно не се наведени во претходните редни броеви	26	6.801.723

Б	Даночен кредит за расходи со одложено признавање		
26	Износ на даночен кредит за расходи со одложено признавање за кои претходно е платен данок на добивка	27	
В	Даночна основа (АОП 01 – АОП 27 ≥ 0)	28	121.166.865
27	Пренесени даночни загуби од минати години	29	
Г	Даночна основа намалена за пренесените даночни загуби од минати години (АОП 28 – АОП 29 ≥ 0)	30	121.166.865
Д	Пресметан данок на добивка (АОП 30 x пропишана стапка)	31	12.116.687
Г	Даночни олеснувања и ослободувања		
28	Намалување на данокот за вредноста на набавени и ставени во употреба до 10 фискални системи	32	
Е	Избегнување на двојно оданочување		
29	Износ на задржан данок платен во странство до пропишаната стапка, освен данокот во примените дивиденди од нерезиденти	33	
Ж	Данок за плаќање/враќање		
30	Данок на добивка по намалување (АОП 31 – АОП 32 – АОП 33 ≥ 0)	34	12.116.687
31	Платени аконтации на данокот на добивка за даночниот период	35	8.929.392
32	Износ на повеќе платен данок на добивка пренесен од претходни даночни периоди	36	
33	Износ за доплата / повеќе платен износ (АОП 34 – АОП 35 – АОП 36)	37	3.187.295
З	Посебни податоци		
34	Пренесен неискористен дел на правото за намалување на данокот по одредбите на член 36-б од ЗДД	38	
35	Пренесен неискористен дел на задржан данок платен во странство до пропишаната стапка, освен данокот во примените дивиденди од нерезиденти	39	
36	Остварен вкупен приход во годината	40	26.677.342.836
37	Вкупни трошоци за донации во годината	41	1.060.111
38	Вкупни трошоци за спонзорства во годината	42	441.118
39	Износ на даночен кредит кога АОП 01 – АОП 27 < 0	43	0
ПОДАТОЦИ ЗА ОСТВАРЕНИОТ ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ И ЗА РАСПРЕДЕЛБИТЕ			
С	Сметководствена добивка/загуба по оданочување		
40	Добивка за деловната година по оданочување со данокот во непризнаените расходи	44	
41	Загуба за деловната година по оданочување со данокот во непризнаените расходи	45	150.078.377
42	Исплатен аванс на дивиденда во даночниот период	46	0
43	Исплатена дивиденда од распределена добивка и слободни резерви од претходни години	47	0
44	Акумулирана нераспределена добивка и слободни резерви за периодот по 01.01.2009 година	48	1.387.892.845
45	Акумулирана непокриена загуба по 01.01.2009 година	49	0
И	Посебни податоци		
46	Износ на пренесени нераспределени добивки утврдени со состојба на 31.12.2008 година и на резерви што можат да се распределуваат	50	1.049.479.762
47	Износ на пренесени непокриени загуби утврдени со состојба на 31.12.2008 година кои се пренесуваат на терет на нераспределените добивки остварени по 2008 година	51	

Во: Скопје

На ден: 28-02-2014

Лице одговорно за составување на извештајот:

Раководител

ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди и измените и интерпретациите кои се објавени во Службен Весник.

Финансиските извештаи се подготвени врз концептот на набавна вредност модифицирана од ревалоризацијата на одредени основни средства и амортизацијата.

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари – МКД, освен доколку не е поинаку наведено.

2.2. Недвижности, постројки и опрема

Ставките на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување на основните средства. Истите до 2003 се ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти на растезот на цените на индустриски производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на исправката на вредноста, како би се добила приближна вредност за замена на материјалните вложувања. Нето ефектот на ревалоризацијата е прикажан во ревалоризациони резерви.

Зголемувањата се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност ја претставува фактурната вредност зголемена за трошоците настанати при ставањето на средствата во употреба.

Отстапените или на друг начин отуѓените материјални средства претставуваат расходи или техничка застареност или друг начин на отстранување на материјалните средства, вклучувајќи ја и акумулираната исправка на вредноста. Добивките или загубите што произлегуваат од отуѓувањето на материјалните средства се прикажуваат во билансот на успех.

Последователи издатоци

Последователните издатоци се капитализираат или се препознаваат како посебно средство, како што е соодветно, само во случај кога е веројатно дека Друштвото ќе има идна економска полезност од издатоците и издатоците можат да се измерат веродостојно.

Нето сегашната вредност на средството кое е заменето се отпишува. Сите останати поправки и одржувања се прикажуваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува по пропорционална метода, користејќи стапки не пониски од пропишаните со закон, на начин да се алоцира набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на траење.

Амортизирањето на недвижностите, постројките и опремата започнува по истекување на месецот во кој тие се ставени во употреба, во годината во која започнало нивното користење.

Подолу се претставени применетите корисни векови на употреба на средствата при пресметка на амортизација:

	2013	2012
Згради	40 години	40 години
Компјутери	4 години	4 години
Опрема	20 години	20 години
Останата опрема и возила	5 - 10 години	5 - 10 години

Остатокот од вредноста на недвижностите, постројките и опремата и нивните проценети корисни векови на употреба, се разгледуваат и по потреба се менуваат на крајот на секој известувачки период.

Добивките и загубите од продажбите се одредени преку споредување на приливите со нето сегашната вредност и се признаени како Оперативни приходи/ расходи во билансот на успех.

Земјиштето не се амортизира.

2.3. Нематеријални средства

Нематеријалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Трошоците на набавка вклучуваат фактурна вредност (вклучувајќи ги увозните давачки и другите даноци, освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти, а по одбивањето на трговските попусти и рабати) и сите останати трошоци кои директно можат да се препишат на ставањето на нематеријалното средството во употреба.

Последователно, нематеријалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување. Сите нематеријални средства кои имаат ограничен корисен век на употреба се амортизираат на праволиниска основа во текот на нивниот корисен век на употреба. Амортизацијата на нематеријалните средства почнува да се пресметува од моментот кога истите стануваат расположливи за употреба, а престанува доколку средствата се класификуваат како расположливи за продажба или се отпишани. Амортизацијата на нематеријалните средства се прикажува во билансот на успех во моментот кога настанува. Проценетиот корисен век на употреба на нематеријалните средства кој се користи за амортизација е 4 години.

2.4. Залихи

Залихите се искажуваат по набавната вредност или по нето реализационата вредност во зависност од тоа која е пониска. Набавната вредност се состои од трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци за доведување на залихите до сегашна состојба и локација. Цената на чинење на суровата нафта, останатите суровини и материјали, резервни делови и ситен инвентар, производството во тек, готовите производи и трговска стока се пресметува врз база на методот на просечни цени.

Трошоците за набавка на залихите се состојат од набавната цена, увозните давачки и другите даноци (освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти) и други трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на залихите (како на пример трошоците за превоз). Трговските попусти, рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдување на трошоците за набавка.

Трошоците за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство (пр. директниот труд) и системска алокација на фиксните и варијабилните општи трошоци на производство.

Алокацијата на фиксните општи трошоци на производство на трошоците на конверзија е засновано на нормалното искористување на производните капацитети. Неалоцираните

фиксните општи трошоци на производство се признаваат како трошок во периодот во кој се направени. Варијабилните општи трошоци на производство се алоцираат на секоја единица на производство врз основа на фактичкото користење на производните капацитети.

Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работење намалена за проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата. Ситниот инвентар се отпишува во целост при ставање во употреба.

2.5. Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања иницијално се признаваат по пазарната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, намалена за исправка на вредноста на тие побарувања.

Исправката на вредноста на побарувањата од купувачи се применува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да биде во состојба да ги наплати побарувањата според договорените услови. Значајните финансиски тешкотии на должникот, веројатноста од банкротство или финансиска реорганизација, како и доцнења во плаќањата се земаат како индикатори за намалување на вредноста на побарувањата. Износот на исправката е разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните парични текови дисконтирани по оригиналната ефективна камата стапка на финансиското средство. Сметководствената вредност на побарувањето е намалена со употреба на корективна сметка, и износот на загубата се признава во билансот на успех. Кога побарувањето не може да се наплати, се отпишува преку корективната сметка за побарувањата.

2.6. Пари и парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од средства на жиро сметка, девизни средства, готовина во благајна и депозити во банки со рок на доспевање до 3 месеци.

2.7. Акционерски капитал

Обичните и приоритетните акции се класифицирани како капитал.

2.8. Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврски кон добавувачите и останатите обврски се обврски за плаќање на добра и услуги кои се набавени во текот на нормалното работење на Друштвото. Обврските се класификуваат како тековни обврски доколку достасуваат во рок од една година или пократко, во спротивно се класификуваат како долгорочни обврски.

Обврските кон добавувачите се признаваат иницијално според набавната вредност и последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата.

2.9. Приходи

Приходите од реализација се искажани по фактурна вредност на продадените производи, трговски стоки и услуги на купувачите намалени за данокот на додадена вредност, акциза, рабати и дисконти. Приходите од продажба на производи и трговски стоки се признаваат кога Друштвото ги има доставено до купувачот, купувачот има полна дискреција над дистрибуцијата и цената на продажба, и непостои неисполнета обврска која може да

влијае на прифаќањето на производот од страна на купувачот. Доставата не се смета за извршена се додека производите или трговските стоки не се испратени до специфична локација, ризикот од застареност или загуба е префрлен на купувачот, и или купувачот ги прифатил производите во согласност со договорот за продажба, условите за прифаќање се истечени или Друштвото има објективен доказ дека сите услови за прифаќање се задоволени.

Приходите од камата се признаваат во билансот на успех врз основа на временска распределба со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди се признаваат кога е утврдено правото на акционерите да ги добијат исплатите.

2.11. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди во корист на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи на Друштвото, во периодот во кој дивидендите се одобрени од страна на Собранието на Акционери.

3. Управување со финансиските ризици

3.1. Фактори на финансиски ризик

Друштвото не користи хеџирано сметководство за прикажување на финансиските инструменти, при што добивката и загубата се прикажува во билансот на успех. Друштвото е изложено на ризик од движење на девизните курсеви и пазарните цени кои што влијаат врз средствата и обврските. Целта на управувањето со финансиските ризици е да се ограничи влијанието на овие пазарни ризици преку оперативни и финансиски активности.

(а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени,“ и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени во македонски денари (МКД), а преостанатиот дел во УСД.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени во УСД, а преостанатиот дел во МКД. Како резултат на тоа, целта на Друштвото е да го минимизира нивото на финансискиот ризик во МКД услови.

Валутен ризик

Функционалната валута на Друштвото е Македонскиот денар (МКД). Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзано со поседување на странски валути и оперативни активности преку приходи од и исплати кон меѓународни друштва, како и капитални трошоци врз основа на договор со добавувачи во странска валута.

Валутата која влијае на зголемување на овој ризик е во најголем дел УСД. Друштвото управува со валутниот ризик преку намалување на бројот на договори со странски компании во УСД како релативно нестабилна валута во овој период. Друштвото поседува мали парични резерви во УСД валута. Друштвото користи парични депозити во МКД или депозити во МКД со девизна клаузула, со цел заштита од странски валутен ризик како и домашен валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките.

Сепак, набавната цена на главната суровина на Друштвото – сурова нафта е деноминирана во УСД валута и е поврзана со движењето на цената на нафтата на

светскиот пазар, исто така деноминирана во УСД. Следствено, постои инхерентен деловен ризик поврзан со овие трансакции.

Каматен ризик

Каматниот ризик претставува ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти поради движење на пазарните каматни стапки. Промената на каматните стапки и каматните маржи може да влијае врз финансиските трошоци и финансиските инвестиции. Друштвото нема каматоносни обврски. Промената на пазарните каматните стапки влијае врз приходот од камати на банкарските депозити.

На 31 декември 2013 Друштвото има депозити во банка во износ од 150.456.526 МКД (2012: нема).

Ценовен ризик

Примарната активност на Друштвото како рафинерија на сурова нафта, креира изложеност на промена на цените на две нивоа: цените на суровата нафта и нафтените деривати кои влијаат на вредноста на залихите, и продажната маржа која влијае на идните парични текови од работењето. Во случај на ценовен ризик, нивото на изложеност се определува преку вредноста на залихите прикажани на крајот на секој известувачки период. Политика на Друштвото е да ја ги прикажува залихите по пониската помеѓу набавната вредност и нето реализационата вредност, при што разликите би довеле до намалување на нето сегашната вредност на залихите. Зголемувањето на изложеноста на овој ризик е директно поврзано со нивото на залихи и на стапката на промена на цените на добрата.

Изложеноста на промена на продажната маржа се однесува на апсолутниот износ на маржата остварена во текот на работењето на Друштвото, што во најголема мера е под влијание на регулираните цени од страна на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, за домашниот пазар, и Platts цените за странските пазари. Друштвото управува со овој ризик преку оптимизација на производството со цел да одржува повољно ниво на залихи како би можело да влијае на бруто маржата на продадените нафтени деривати.

б) Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како ризик од неисполнување на обврската од едната страна предизвикувајќи загуба за другата страна. Друштвото е изложено на кредитен ризик преку оперативните активности и одредени финансиски активности. Процесот на управување на кредитниот ризик од оперативните активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитетот и превентивни забрани, корективни мерки при во текот на законските односи како на пример, активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на оптужување, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка на проследување на долгот врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот. Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитетот - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани – што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните трансакции. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик кон поединечна странка или кон група на странки кои имаат слични карактеристики.

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и да не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Друштвото има банкарски гаранции и останати средства за обезбедување со купувачите со цел да ја осигура нивната наплата и не дозволува надминување на лимитот. Друштвото не гарантира за обврските на други страни. Максималната изложеност на кредитниот ризик е претставена преку вредноста на финансиските средства во билансот на состојба.

Друштвото смета дека максималната изложеност е претставена преку износот на побарувањата намалени за исправката на вредност и износот на банкарските депозити, на датумот на билансот на состојба. Раководството соработува со најеминентните банки кои се во домашна или странска сопственост на домашниот пазар.

в) Ризик на ликвидност

Ризик на ликвидност претставува ризикот од неспособност на Друштвото да ги исплати своите обврски навремено. Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Секој вишок на парични средства најчесто се депонира во комерцијалните банки. Процесот на управување со ризикот на ликвидност вклучува проекција на паричните текови според девизни валути и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Редовни проекции на паричните текови се подготвуваат и надополнуваат од страна на сметководствениот оддел.

3.2. Управување со ризикот на капитал

Целта на Друштвото при управување на капиталот е да ја зачува способноста да продолжи со своите активности во континуитет и со тоа да овозможи добивка за акционерите и бенефиции за останатите заинтересирани страни, како и да одржува оптимална структура на капиталот со цел да го намали трошокот на капитал.

3.3. Проценка на објективната вредност

Категориите пари и парични средства, побарувања од купувачи и останати финансиски средства имаат краток рок на доспевање. Поради оваа причина, нивната сметководствена вредност на денот на известување е слична со нивната објективна вредност.

4. Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Друштвото постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

(а) Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

б) Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Друштвото ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа. Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

в) Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи. За оние купувачи кои се во банкрот или ликвидација, оштетувањето се пресметува индивидуално, додека за останатите купувачи се пресметува врз база на портфолиото, земајќи ја во предвид старосната структура на побарувањата и минатите отписи, кредитната способност на купувачите и промените во условите за плаќање. Овие фактори се оценуваат периодично и се прават промени доколку е потребно. Проценките вклучуваат предвидувања за идните активности на купувачот и идните наплати на побарувањата. Доколку финансиската состојба на купувачите се влоши, отписите на тековните побарувања ќе бидат повисоки од предвидените и може да го надминат нивото на загуба што веќе е признаено.

г) Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје

Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

2013	Софтвер	Вкупно
Набавна вредност		
Салдо на 1 Јануари 2013	8.145.710	8.145.710
Зголемување	311.076	311.076
Салдо на 31 Декември 2013	8.456.786	8.456.786
Исправка на вредноста		
Салдо на 1 Јануари 2013	5.017.832	5.017.832
Амортизација	1.385.300	1.385.300
Салдо на 31 Декември 2013	6.403.132	6.403.132
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2013	2.053.654	2.053.654
2012		
Набавна вредност		
Салдо на 1 Јануари 2012 (претходна година)	4.637.384	4.637.384
Зголемување	3.508.326	3.508.326
Салдо на 31 Декември 2012	8.145.710	8.145.710
Исправка на вредноста		
Салдо на 1 Јануари 2012	3.551.959	3.551.959
Амортизација	1.465.873	1.465.873
Салдо на 31 Декември 2012	5.017.832	5.017.832
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2012	3.127.878	3.127.878

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје

Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Згради	Машини и опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 31 декември 2012					
Набавна вредност	144.282.744	3.115.536.439	6.494.370.554	52.768.314	9.806.958.051
Акумулирана амортизација	-	(2.634.566.966)	(4.353.857.465)	-	(6.988.424.431)
Нето книговодствена вредност	144.282.744	480.969.473	2.140.513.089	52.768.314	2.818.533.620
Година завршена на 31 декември 2013					
Почетна нето книговодствена вредност	144.282.744	480.969.473	2.140.513.089	52.768.314	2.818.533.620
Зголемувања	-	-	-	5.976.781	5.976.781
Пренос од инвестиции од тек	-	7.917.123	33.818.378	(41.735.501)	-
Амортизација	-	(200.201.637)	(59.804.481)	-	(260.006.118)
Крајна нето книговодствена вредност	144.282.744	288.684.959	2.114.526.986	17.009.594	2.564.504.283
На 31 декември 2013					
Набавна вредност	144.282.744	3.123.453.562	6.519.989.065	17.009.594	9.804.734.965
Акумулирана амортизација	-	(2.834.768.603)	(4.405.462.079)	-	(7.240.230.682)
Нето книговодствена вредност	144.282.744	288.684.959	2.114.526.986	17.009.594	2.564.504.283

7. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2013	2012
Купувачи во земјата	1.932.693.896	2.658.977.869
Купувачи од странство	381.003.692	494.937.105
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(80.881.401)	(61.844.514)
Вкупно:	2.232.816.187	3.092.070.460

ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје

Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2013	2012
Денарски жиро - сметки	153.990.380	45.273.305
Девизни жиро - сметки	37.252.154	47.323.416
Парични средства во денарска благајна	49.324	107.207
Девизна благајна	103.416	112.139
Парични еквиваленти	151.696.910	1.445.382
Вкупно:	343.092.184	94.261.449

9. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2013	2012
Добавувачи во земјата	82.725.438	100.301.110
Добавувачи во странство	1.460.166.273	5.363.236.697
Обврски за нефактурирани стоки	1.317.490	3.320.387
Вкупно:	1.544.209.201	5.466.858.194

10. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Вкупниот број на обични акции изнесува 824.799 обични акции (2012: 824.799) со номинална вредност од ЕУР 51,12 по акција (2012: ЕУР 51,12) и 21.561 приоритетни акции (2012: 21.561) со номинална вредност од ЕУР 51,12 (2012: ЕУР 51,12). Сите издадени акции се целосно платени.

Во текот на 2013 година нема промени во сопственичката структура на Друштвото и заклучно со 31 декември 2013 структурата на акционерите е како следи:

	Број на обични акции	Вкупен број на акции	% од вкупниот акционерски капитал
ЕЛ.П.ЕТ Балканики С.А.	689,875	689,875	81.51 %
ДПТУ Пуцко Петрол Увоз-Извоз ДОО – Македонски Брод	91,965	91,965	10.87 %
Други 1)	64,520	64,520	7.62 %
	846,360	846,360	100 %

1) Акционери кои индивидуално се сопственици на помалку од 0,4% од акционерскиот капитал.

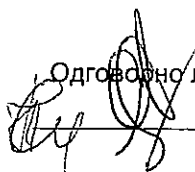
ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје

Белешки кон финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2013

11. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБИ

	2013	2012
Продажби на домашен пазар	19.387.896.396	24.687.387.498
Продажби на странски пазар	6.610.034.319	11.521.653.462
	<u>25.997.930.715</u>	<u>36.209.040.960</u>

Одговорно лице на субјектот

Раководител

